

**ZAKON
O DRŽAVNOM PREMERU I KATASTRU**
(*"Sl. glasnik RS"*, br. 72/2009)

**Glava I
OSNOVNE ODREDBE**

Predmet uređivanja

Član 1

Ovim zakonom uređuju se stručni poslovi i poslovi državne uprave koji se odnose na državni premer, katastar nepokretnosti, katastar vodova, osnovne geodetske radove, adresni registar, topografsko-kartografsku delatnost, procenu vrednosti nepokretnosti, geodetsko-katastarski informacioni sistem i Nacionalnu infrastrukturu geoprostornih podataka i geodetski radovi u inženjersko-tehničkim oblastima.

Pojmovi

Član 2

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

- 1) "AGROS" predstavlja mrežu permanentnih stanica globalnog pozicionog sistema za teritoriju Republike Srbije;
- 2) "bonitiranje zemljišta" jeste klasifikacija plodnog zemljišta na osnovu njegovih prirodnih osobina, bez obzira na način njegovog korišćenja;
- 3) "geografska imena" jesu imena naseljenih mesta i fizičko-geografskih objekata (planina, reka, jezera, itd.);
- 4) "geodetska belega" jeste belega za podzemno, odnosno nadzemno obeležavanje tačaka državne referentne mreže i granica katastarske opštine;
- 5) "geodetska metrologija" jesu činjenice koje se odnose na fizičke veličine dužine, ugla, vremena i ubrzanja sile zemljine teže, njihove jedinice, sredstva, metode, način i rezultate merenja, greške merenja i drugo;
- 6) "geodetska organizacija" jeste privredno društvo, drugo pravno lice i radnja - preduzetnik koji su registrovani kod nadležnog organa za izvođenje geodetskih radova i koji ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom;
- 7) "geodetski instrumenti" jesu merila kojima se obavljaju geodetski radovi propisani ovim zakonom i koriste se za merenje dužine, ugla, vremena i ubrzanja sile zemljine teže;

- 8) "geopodaci (geoprostorni podaci)" su podaci sa direktnom ili indirektnom vezom sa određenom lokacijom ili geografskom oblasti;
- 9) "daljinska detekcija" jeste metod prikupljanja informacija putem sistema koji nisu u direktnom fizičkom kontaktu sa ispitivanom pojavom ili objektom;
- 10) "digitalni model terena" jeste trodimenzionalni prikaz matematički definisanog modela reljefa Republike Srbije;
- 11) "digitalni ortofoto" jeste digitalna slika teritorije Republike Srbije u ortogonalnoj projekciji, dobijena iz digitalnog aerofotogrametrijskog snimka, satelitskog snimka ili snimka dobijenog ostalim metodama snimanja iz daljinske detekcije;
- 12) "državni referentni sistem" jeste koordinatni sistem koga čini skup numeričkih vrednosti konstanti, neophodnih da se definišu položaji i druga svojstva tačaka u prostoru Republike Srbije;
- 13) "katastarski plan" jeste dvodimenzionalni prikaz parcela i objekata u ravni državne projekcije;
- 14) "katastarski plan vodova" jeste dvodimenzionalni prikaz vodova u ravni državne projekcije;
- 15) "katastarsko klasiranje zemljišta" jeste utvrđivanje katastarske kulture i klase za parcele poljoprivrednog i šumskog zemljišta u okviru jedne katastarske opštine u odnosu na katastarski srez;
- 16) "list vodova" jeste osnovni dokument o vodovima i stvarnim pravima na njima;
- 17) "list nepokretnosti" jeste osnovni dokument o nepokretnostima i stvarnim pravima na njima;
- 18) "NIGP - nacionalna infrastruktura geoprostornih podataka" predstavlja strategiju, tehnologiju, pravila, standarde i ljudske resurse koji su potrebni za prikupljanje, obradu, čuvanje, pristup, razmenu i optimalno korišćenje geoprostornih podataka Republike Srbije;
- 19) "osnovni topografski model" predstavlja apstrakciju prostora Republike Srbije i čine ga definisani topografski objekti sa pripadajućim opisom svojstava i međusobnih odnosa (atributi i relacije), obuhvatom prikupljanja, pravilima kreiranja i načinom prikaza, a izrađuje se na osnovama i principima geografskog informacionog sistema;
- 20) "SREF" čine materijalizovane tačke referentne mreže na teritoriji Republike Srbije;
- 21) "tehnička dokumentacija" jeste skup projekata koji se izrađuju radi utvrđivanja koncepcije geodetskih radova, razrade uslova i načina izvođenja radova;

22) "topografski objekti" su prirodni i izgrađeni objekti na zemljinoj površini, klasifikovani u odgovarajuće teme, prostorno geometrijski određeni u državnom referentnom sistemu i opisani atributima;

23) "web servisi" su programske komponente koje omogućavaju izgradnju proširivih, slabo povezanih i platformski nezavisnih aplikacija, koji podržavaju međuoperativnost različitih sistema i omogućavaju aplikacijama da razmenjuju poruke korišćenjem standardnih protokola.

Državni premer

Član 3

Državni premer jesu stručni poslovi u oblastima:

- 1) katastarskog premera;
- 2) premera u postupku uređenja zemljišne teritorije komasacijom (u daljem tekstu: komasacioni premer);
- 3) premera vodova;
- 4) topografskog premera;
- 5) premera državne granice.

Katastar nepokretnosti

Član 4

(1) Katastar nepokretnosti je osnovni i javni registar o nepokretnostima i stvarnim pravima na njima.

(2) Nepokretnosti koje se, u smislu ovog zakona, upisuju u katastar nepokretnosti, jesu:

- 1) zemljište (katastarske parcele poljoprivrednog, šumskog, građevinskog i drugog zemljišta);
- 2) nadzemni i podzemni građevinski objekti (u daljem tekstu: objekti);
- 3) posebni delovi objekata koji čine građevinsku celinu (stan, poslovni prostor, garaža i drugi).

(3) Objekti, u smislu ovog zakona, jesu: zgrade svih vrsta, privredni objekti, objekti kulture, sporta i rekreacije, skloništa i drugi građevinski objekti.

Program i plan radova

Član 5

(1) Poslovi državnog premera, osnivanja i obnove katastra nepokretnosti, praćenja i obezbeđivanja ažurnosti katastra nepokretnosti, osnovnih geodetskih radova, adresnog registra, procene vrednosti nepokretnosti, osnivanja katastra vodova, topografsko-kartografske delatnosti, geodetsko-katastarskog informacionog sistema i Nacionalne infrastrukture geoprostornih podataka, obavljaju se na osnovu srednjoročnog programa i godišnjeg plana radova.

(2) Srednjoročni program radova donosi Vlada na predlog Republičkog geodetskog zavoda, a godišnji plan radova Republički geodetski zavod.

(3) Programom i planom iz stava 1. ovog člana utvrđuju se vrsta i obim radova, kao i izvori i obim sredstava za njihovu realizaciju.

(4) Realizacija programa i plana radova finansira se sredstvima iz budžeta Republike Srbije, kao i sredstvima od poklona (donacija), lokalne samouprave i drugih zainteresovanih pravnih i fizičkih lica.

(5) Kada se sredstva iz stava 4. ovog člana obezbeđuju od poklona (donacija), lokalne samouprave i drugih zainteresovanih pravnih i fizičkih lica, ugovorom se određuju radovi koji će se finansirati iz tih sredstava.

(6) Srednjoročni program radova objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

(7) Godišnji plan radova objavljuje se na internet stranici Republičkog geodetskog zavoda.

Opšti interes

Član 6

Državni premer, katastar nepokretnosti, katastar vodova, osnovni geodetski radovi, adresni registar, topografsko-kartografska delatnost, procena vrednosti nepokretnosti, geodetsko-katastarski informacioni sistem i Nacionalna infrastruktura geoprostornih podataka jesu od opšteg interesa za Republiku Srbiju.

Primena propisa

Član 7

Na pojedina pitanja upisa stvarnih prava koja nisu uređena ovim zakonom shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje svojina i druga stvarna prava, a na pojedina pitanja postupka koja nisu uređena ovim zakonom shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Glava II**STRUČNI POSLOVI I POSLOVI DRŽAVNE UPRAVE****Zajednička odredba****Član 8**

(1) Za stručne poslove (u daljem tekstu: geodetski radovi) i poslove državne uprave iz člana 1. ovog zakona nadležan je Republički geodetski zavod.

(2) Geodetske radove iz stava 1. ovog člana može da obavlja i geodetska organizacija, na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom.

(3) Geodetske radove, izradu topografskih karata razmere 1:25000 i sitnijih razmera, kao i vođenje posebnih evidencija o nepokretnostima, koji se obavljaju, izrađuju i služe za vojne potrebe vrši organ nadležan za poslove odbrane, u skladu sa posebnim propisima.

1. REPUBLIČKI GEODETSKI ZAVOD**Sedište Republičkog geodetskog zavoda****Član 9**

(1) Poslove iz svog delokruga, Republički geodetski zavod (u daljem tekstu: Zavod) obavlja u sedištu i van sedišta.

(2) Sedište Zavoda je u Beogradu.

Delokrug Zavoda**Član 10**

Delokrug Zavoda su geodetski radovi i poslovi državne uprave koji se odnose na:

- 1) osnovne geodetske radove;
- 2) katastarski i komasacioni premer;
- 3) osnivanje, obnovu i održavanje katastra nepokretnosti;
- 4) premer vodova, osnivanje i održavanje katastra vodova;
- 5) stručni nadzor nad geodetskim radovima;
- 6) izdavanje i oduzimanje licence za rad geodetske organizacije;

- 7) izdavanje i oduzimanje geodetske licence;
- 8) izdavanje i oduzimanje ovlašćenja za snimanje iz vazdušnog prostora teritorije Republike Srbije za potrebe državnog premera;
- 9) adresni registar;
- 10) održavanje registra prostornih jedinica;
- 11) premer državne granice i vođenje registra državne granice;
- 12) katastarsko klasiranje i bonitiranje zemljišta;
- 13) obračun katastarskog prihoda;
- 14) procenu i vođenje vrednosti nepokretnosti;
- 15) daljinsku detekciju, topografski premer i topografsko-kartografsku delatnost;
- 16) izdavanje kartografskih i drugih publikacija i davanje saglasnosti za izdavanje kartografskih publikacija;
- 17) vođenje evidencije o geografskim imenima i predlaganje Vladi članova Komisije za standardizaciju geografskih imena;
- 18) osnivanje, održavanje i raspolaganje geodetsko-katastarskim informacionim sistemom;
- 19) vođenje arhiva dokumentacije državnog premera, katastra nepokretnosti, katastra vodova i topografsko-kartografske delatnosti;
- 20) učešće u osnivanju i održavanju Nacionalne infrastrukture geoprostornih podataka;
- 21) inspekcijski nadzor nad radom geodetske organizacije;
- 22) overu geodetskih podloga u inženjersko-tehničkim oblastima;
- 23) pružanje usluga iz delokruga Zavoda u okviru međunarodne saradnje.

Upravni poslovi

Član 11

U upravnim poslovima državnog premera, osnivanja i obnove katastra nepokretnosti, osnivanja katastra vodova, kao i njihovog održavanja, rešava:

- 1) u prvom stepenu Zavod;
- 2) u drugom stepenu ministarstvo nadležno za poslove prostornog planiranja i urbanizma (u daljem tekstu: ministarstvo).

2. GEODETSKA ORGANIZACIJA

Obavljanje geodetskih radova

Član 12

Geodetski radovi koje obavlja geodetska organizacija su:

- 1) izrada tehničke dokumentacije i stručni nadzor nad izvođenjem geodetskih radova za koje je predviđena izrada glavnog projekta;
- 2) izvođenje geodetskih radova za koje je predviđena izrada glavnog projekta;
- 3) izvođenje geodetskih radova u održavanju katastra nepokretnosti i održavanju katastra vodova.

Licenca za rad i uslovi za izdavanje

Član 13

- (1) Geodetska organizacija može da izvodi geodetske radove iz člana 12. ovog zakona, na celokupnoj teritoriji Republike Srbije, ako joj je izdata licenca za rad.
- (2) Licencu iz stava 1. ovog člana, za pojedine vrste geodetskih radova, Zavod izdaje rešenjem u roku od osam dana od dana podnošenja zahteva.
- (3) Licenca se izdaje geodetskoj organizaciji, ako:
 - 1) je registrovana kod nadležnog organa Republike Srbije za izvođenje geodetskih radova;
 - 2) ima ovim zakonom propisani broj zaposlenih geodetske struke sa odgovarajućim geodetskim licencama;
 - 3) ima radne prostorije i poseduje odgovarajuće merne instrumente i opremu.
- (4) Javnom preduzeću i drugom pravnom licu, korisniku budžetskih sredstava, može se izdati licenca za rad samo za radove iz člana 12. tačka 3) ovog zakona koji su u funkciji obavljanja delatnosti za koju je osnovano.

(5) Naučnoobrazovnoj geodetskoj ustanovi može se izdati licenca za rad samo za radove iz člana 12. tačka 1) ovog zakona.

(6) Geodetska organizacija registrovana u inostranstvu može u Republici Srbiji izvoditi samo geodetske radove iz člana 12. tačka 2) ovog zakona, ako je na međunarodnom tenderu izabrana za izvođača radova, a po ispunjenosti uslova propisanih odredbama ovog zakona.

Geodetska licenca

Član 14

(1) Geodetska licenca prvog reda omogućuje obavljanje poslova odgovornog projektanta, rukovođenja i stručnog nadzora nad izvođenjem geodetskih radova za koje je ovim zakonom predviđena izrada glavnog projekta, izvođenja tih radova, kao i izrade projekta geodetskog obeležavanja u oblasti urbanističkog planiranja.

(2) Geodetska licenca drugog reda omogućuje obavljanje geodetskih radova u postupku održavanja katastra nepokretnosti i katastra vodova, realizacije projekta geodetskog obeležavanja u oblasti urbanističkog planiranja i izradu geodetskih podloga u inženjersko-tehničkim oblastima za koje se ne izrađuje glavni projekat.

(3) Lice sa geodetskom licencom prvog reda može obavljati i poslove za koje je ovim zakonom predviđena geodetska licenca drugog reda.

(4) Geodetsku licencu prvog i drugog reda Zavod izdaje rešenjem u roku od osam dana od dana podnošenja zahteva.

(5) Licu kome je izdata geodetska licenca izdaje se pečat.

(6) Lice sa geodetskom licencom može koristiti pečat, ako je zaposleno u geodetskoj organizaciji sa punim radnim vremenom.

(7) Lice geodetske struke bez geodetske licence zaposleno u geodetskoj organizaciji učestvuje u obavljanju poslova za koje geodetska organizacija ima licencu za rad.

Uslovi za izdavanje geodetske licence

Član 15

(1) Geodetsku licencu prvog reda stiče lice geodetske struke sa diplomskim akademskim studijama - master, specijalističkim akademskim studijama, odnosno sa osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, položenim državnim stručnim ispitom i radnim iskustvom od najmanje pet godina.

(2) Geodetsku licencu drugog reda stiče lice geodetske struke sa diplomskim akademskim studijama - master, specijalističkim akademskim studijama, odnosno sa osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, položenim državnim stručnim ispitom i radnim iskustvom od najmanje jedne godine.

(3) Geodetsku licencu drugog reda stiče i lice geodetske struke sa osnovnim akademskim studijama, specijalističkim strukovnim studijama, osnovnim strukovnim studijama, odnosno sa studijama u trajanju do tri godine, položenim državnim stručnim ispitom i radnim iskustvom od najmanje tri godine.

Legitimacija za identifikaciju

Član 16

(1) Licu geodetske struke i licu poljoprivredne struke iz člana 17. stav 4. ovog zakona zaposlenom u geodetskoj organizaciji, Zavod izdaje legitimaciju za identifikaciju (u daljem tekstu: legitimacija).

(2) Lice kome je izdata legitimacija dužno je da legitimaciju koristi prilikom:

- 1) predstavljanja imaocima prava na nepokretnosti prilikom ulaska na parcele i u objekte radi obavljanja geodetskih radova na terenu;
- 2) predstavljanja ovlašćenom licu koje vrši inspeksijski nadzor.

(3) Zaposleni u geodetskoj organizaciji kome je prestao radni odnos u toj geodetskoj organizaciji, dužan je da Zavodu vrati legitimaciju.

Uslovi za izvođenje geodetskih radova

Član 17

(1) Za izradu tehničke dokumentacije za izvođenje geodetskih radova i stručni nadzor nad izvođenjem geodetskih radova, za koje je ovim zakonom predviđena izrada glavnog projekta, kao i izradu projekta geodetskog obeležavanja u oblasti urbanističkog planiranja, geodetska organizacija mora imati najmanje dva zaposlena lica sa geodetskom licencom prvog reda.

(2) Za izvođenje geodetskih radova za koje je ovim zakonom predviđena izrada glavnog projekta, geodetska organizacija mora imati najmanje pet zaposlenih geodetske struke, od kojih najmanje dva sa geodetskom licencom prvog reda.

(3) Za izvođenje geodetskih radova u postupku održavanja katastra nepokretnosti i katastra vodova, realizacije projekta geodetskog obeležavanja u oblasti urbanističkog planiranja i izradu geodetskih podloga u inženjersko-tehničkim oblastima za koje se ne izrađuje glavni projekat,

geodetska organizacija mora imati najmanje dva zaposlena geodetske struke, od kojih najmanje jedan sa geodetskom licencom drugog reda.

(4) Za izvođenje radova katastarskog klasiranja, bonitiranja i komasacione procene zemljišta, geodetska organizacija mora imati najmanje jednog zaposlenog poljoprivredne struke za melioracije zemljišta sa diplomskim akademskim studijama - master, specijalističkim akademskim studijama, odnosno sa osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, sa položenim državnim stručnim ispitom, odgovarajućom licencom Inženjerske komore Srbije i radnim iskustvom od najmanje tri godine.

(5) Za snimanje iz vazdušnog prostora teritorije Republike Srbije za potrebe državnog premera, geodetska organizacija mora ispunjavati uslove iz stava 2. ovog člana i posedovati ovlašćenje Zavoda za snimanje iz vazdušnog prostora, koje se izdaje rešenjem.

(6) Izuzetno od stava 2. ovog člana, kada se katastar nepokretnosti osniva prema podacima katastra zemljišta, zemljišne knjige i knjige tapija, odnosno intabulacione knjige, podacima komasacije koja nije provedena u katastru zemljišta, odnosno zemljišnoj knjizi, geodetske radove može obavljati i geodetska organizacija koja ispunjava uslove iz stava 3. ovog člana.

Dužnosti geodetske organizacije

Član 18

(1) Geodetska organizacija kojoj je izdata licenca za rad, dužna je da:

- 1) geodetske radove izvodi na osnovu podataka preuzetih iz geodetsko-katastarskog informacionog sistema;
- 2) geodetske radove izvodi u skladu sa ovim zakonom, drugim propisima, standardima i tehničkim normativima;
- 3) pre početka izvođenja radova, prijavi Zavodu radove predviđene ovim zakonom;
- 4) otkloni nepravilnosti utvrđene u postupku pregleda i prijema radova i u postupku vršenja inspeksijskog nadzora;
- 5) Zavodu prijavi promenu sedišta, naziva i svaku drugu promenu koja je od značaja za njen rad, u roku od 15 dana od dana nastanka promene;
- 6) dostavi Zavodu elaborat geodetskih radova i zapisnik o izvršenom uviđaju, u roku utvrđenom ovim zakonom, odnosno ugovorenom roku;
- 7) istakne raspored radnog vremena i vremena predviđenog za rad sa strankama, koji su usaglašeni sa zakonom, i da ga se pridržava;

8) naknadu za pružanje usluga naplaćuje u skladu sa propisanom;

9) obezbedi odgovarajući dokument o ispravnosti geodetskog instrumenta kojim izvodi geodetske radove;

10) licu koje vrši stručni ili inspekcijски nadzor nad radom geodetske organizacije i Zavodu kada vrši pregled i prijem radova, stavi na uvid tehničku i drugu dokumentaciju i omogući nesmetano vršenje nadzora i pregleda radova.

(2) Pored dužnosti iz stava 1. ovog člana, geodetska organizacija kojoj je izdata licenca za izvođenje geodetskih radova u održavanju katastra nepokretnosti i održavanju katastra vodova dužna je da:

1) vodi evidenciju primljenih zahteva stranaka;

2) u postupku održavanja katastra nepokretnosti prihvati zahtev stranke za obavljanje geodetskih radova na teritoriji jedinice lokalne samouprave gde ima sedište, odnosno ne sme da odbije zahtev bez opravdanog razloga;

3) obavesti Zavod o sprečenosti za izvođenje radova koja traje duže od jednog meseca, u roku od tri dana od dana nastanka razloga sprečenosti za rad;

4) o svom trošku izvrši ponovni uviđaj na terenu i utvrdi činjenično stanje u slučaju kad se u postupku po pravnom leku oceni da te činjenice nisu pravilno utvrđene.

(3) U slučaju promene iz stava 1. tačka 5) ovog člana ili promene za koju je Zavod saznao na drugi način, a koja je od uticaja na ispunjenost uslova za rad geodetske organizacije, odnosno za izvođenje određene vrste geodetskih radova, Zavod donosi rešenje o promeni.

(4) Opravdanim razlogom, u smislu stava 2. tačka 2) ovog člana, smatra se bolest ili druga sprečenost za rad zaposlenog u geodetskoj organizaciji i odsustvovanje sa posla zaposlenog u geodetskoj organizaciji u skladu sa zakonom.

(5) Za štetu koju zaposleni u geodetskoj organizaciji prouzrokuje trećem licu prilikom obavljanja geodetskih radova odgovara geodetska organizacija u skladu sa zakonom.

Dužnosti lica sa geodetskom licencom i oduzimanje geodetske licence

Član 19

(1) Za geodetske radove koje izvodi geodetska organizacija odgovorno je lice sa geodetskom licencom.

(2) Lice sa geodetskom licencom dužno je da:

1) geodetske radove izvodi u skladu sa ovim zakonom, drugim propisima, standardima i tehničkim normativima;

2) overi svojim pečatom elaborat o izvršenim geodetskim radovima i zapisnik o izvršenom uviđaju.

(3) Ako lice sa geodetskom licencom ne izvodi geodetske radove u skladu sa ovim zakonom, drugim propisima, standardima i tehničkim normativima ili overi svojim pečatom elaborat o izvršenim geodetskim radovima i zapisnik o izvršenom uviđaju o nepostojećim promenama ili sa neistinitim podacima, Zavod će rešenjem trajno oduzeti geodetsku licencu, pečat i legitimaciju.

(4) Izuzetno od stava 1. ovog člana, za izvođenje radova katastarskog klasiranja, bonitiranja i komasacione procene zemljišta odgovorno je lice iz člana 17. stav 4. ovog zakona.

Prestanak važenja licence za rad

Član 20

(1) Licenca za rad prestaje da važi na zahtev geodetske organizacije i oduzimanjem.

(2) O prestanku važenja licence iz stava 1. ovog člana odlučuje Zavod rešenjem.

(3) Zavod će oduzeti licencu geodetskoj organizaciji, ako geodetska organizacija:

1) bude brisana iz registra nadležnog organa;

2) ne ispunjava propisane uslove za rad u skladu sa ovim zakonom;

3) bez opravdanog razloga ne obavlja geodetske radove na održavanju katastra nepokretnosti i katastra vodova duže od 60 dana na teritoriji jedinice lokalne samouprave gde ima sedište;

4) posle naloženih mera od strane inspektora, nastavlja sa kršenjem propisa, odnosno ako posle zabrane izvođenja radova nastavi sa radom.

(4) Svim zaposlenima u geodetskoj organizaciji kojoj je licenca prestala da važi ili je oduzeta, prestaju da važe legitimacije danom prestanka važenja licence, odnosno danom konačnosti rešenja o oduzimanju licence.

Osporavanje rešenja o licencama

Član 21

Protiv rešenja o licencama donetih u skladu sa odredbama ovog zakona, može se izjaviti žalba ministarstvu u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.

Registar licenci**Član 22**

O izdatim licencama za rad geodetskih organizacija i geodetskim licencama Zavod vodi evidenciju koja je javno dostupna na internet stranici Zavoda.

Glava III**TEHNIČKA DOKUMENTACIJA (PROJEKTOVANJE), IZVOĐENJE I STRUČNI NADZOR NAD IZVOĐENJEM GEODETSKIH RADOVA****Vrste tehničke dokumentacije****Član 23**

Tehnička dokumentacija obuhvata idejni projekat i glavni projekat.

Idejni projekat**Član 24**

(1) Idejni projekat jeste projekat kojim se određuje lokacija geodetskih radova, tehničko-tehnološka koncepcija izvođenja radova, obim, dinamika i orijentaciona vrednost radova.

(2) Idejni projekat izrađuje Zavod ili geodetska organizacija po zahtevu investitora, na osnovu projektnog zadatka, u oblastima za koje se izrađuje glavni projekat.

Glavni projekat**Član 25**

(1) Glavni projekat se izrađuje za potrebe izvođenja geodetskih radova naročito u sledećim oblastima:

- 1) osnovnih geodetskih radova;
- 2) katastarskog premera, osnivanja i obnove katastra nepokretnosti;
- 3) premera vodova i osnivanja katastra vodova;
- 4) topografskog premera i topografsko-kartografske delatnosti;
- 5) komasacionog premera i uređenja zemljišne teritorije komasacijom;

6) izrade geodetskih podloga za potrebe raznih vrsta projekata u inženjersko-tehničkim oblastima.

(2) Glavni projekat izrađuje Zavod ili geodetska organizacija na osnovu projektnog zadatka koji obezbeđuje i overava investitor.

(3) Izuzetno od stava 1. tačka 6) ovog člana, geodetske podloge za radove manjeg obima i složenosti, izrađuju se na osnovu projektnog zadatka, koji obezbeđuje i overava investitor.

Sadržina glavnog projekta

Član 26

Glavni projekat za izvođenje geodetskih radova naročito sadrži:

- 1) opšte podatke o predmetu projekta i pratećoj dokumentaciji;
- 2) projektni zadatak za izradu glavnog projekta;
- 3) osnove za izradu projekta;
- 4) tehnički izveštaj o izvršenim prethodnim radovima;
- 5) projektno rešenje geodetskih radova;
- 6) organizaciju radova;
- 7) predmer i predračun radova;
- 8) grafičke priloge i tabele.

Stručna i tehnička kontrola projekata

Član 27

(1) Idejni projekat podleže stručnoj kontroli revizione komisije koju obrazuje Zavod.

(2) Glavni projekat podleže tehničkoj kontroli.

(3) Tehničku kontrolu glavnog projekta za izvođenje geodetskih radova iz člana 25. ovog zakona, vrši Zavod ili geodetska organizacija koju odredi investitor i koja ispunjava uslove iz člana 17. stav 1. ovog zakona.

(4) Tehničku kontrolu glavnog projekta ne može da vrši geodetska organizacija koja je izradila ili učestvovala u izradi glavnog projekta.

(5) Troškove stručne i tehničke kontrole snosi investitor.

Izvođenje geodetskih radova za koje je predviđena izrada glavnog projekta i dužnosti izvođača radova

Član 28

(1) Geodetske radove za koje je ovim zakonom predviđena izrada glavnog projekta izvodi Zavod ili geodetska organizacija.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, premer vodova i izradu geodetskih podloga za potrebe raznih vrsta projekata u inženjersko-tehničkim oblastima izvodi geodetska organizacija.

(3) Izvođač radova dužan je da:

1) radove izvodi prema tehničkoj dokumentaciji i u skladu sa propisima, standardima, tehničkim normativima i normama kvaliteta koji važe za pojedine vrste radova;

2) vodi dnevnik radova;

3) obavesti stručni nadzor o eventualnim nedostacima uočenim u tehničkoj dokumentaciji i o drugim okolnostima koje su od uticaja na izvođenje radova i primenu tehničke dokumentacije;

4) otkloni nepravilnosti utvrđene u postupku vršenja stručnog nadzora.

Stručni nadzor

Član 29

(1) Stručni nadzor je nadzor nad izvođenjem radova za koje je ovim zakonom predviđena izrada glavnog projekta i obuhvata:

1) kontrolu da li se izvođenje radova vrši prema tehničkoj dokumentaciji;

2) kontrolu i proveru kvaliteta izvođenja svih vrsta radova;

3) primenu propisa, standarda i tehničkih normativa.

(2) Stručni nadzor nad izvođenjem geodetskih radova u osnovnim geodetskim radovima, katastarskom premeru, osnivanju i obnovi katastra nepokretnosti, premera vodova i osnivanja katastra vodova i topografskom premeru i topografsko-kartografskoj delatnosti, vrši Zavod.

(3) Stručni nadzor nad radovima u oblasti uređenja zemljišne teritorije komasacijom određuje investitor.

(4) Stručni nadzor iz stava 3. ovog člana može da vrši Zavod ili geodetska organizacija.

(5) Geodetska organizacija ne može da vrši stručni nadzor nad radovima koje ona izvodi.

Glava IV OSNOVNI GEODETSKI RADOVI

Član 30

Osnovni geodetski radovi jesu radovi koji obuhvataju državni geodetski datum, državnu projekciju i referentne mreže kojima se realizuje osnovni geodetski referentni sistem stalnih geodetskih tačaka.

Državni referentni sistem

Član 31

(1) U državnom referentnom sistemu vrši se horizontalno i vertikalno pozicioniranje parcela, objekata, vodova, terena, topografskih objekata i objektnih celina, kao i određivanje zemljinog spoljašnjeg gravitacionog polja i geodinamička istraživanja.

(2) U okviru državnog referentnog sistema određuju se:

- 1) prostorni (trodimenzionalni) referentni sistem;
- 2) horizontalni (dvodimenzionalni) referentni sistem;
- 3) vertikalni (jednodimenzionalni) referentni sistem;
- 4) gravimetrijski referentni sistem;
- 5) astronomski referentni sistem.

Prostorni referentni sistem

Član 32

Prostorni referentni sistem za Republiku Srbiju je terestrički trodimenzionalni koordinatni sistem koji se po definiciji koordinatnog početka, orijentaciji koordinatnih osa, razmere, jedinice dužine i vremenske evolucije, podudara sa Evropskim terestričkim referentnim sistemom - *European Terrestrial Reference System 1989*, (u daljem tekstu: ETRS 89).

Horizontalni referentni sistem

Član 33

Horizontalni referentni sistem predstavlja dvodimenzionalni koordinatni podskup prostornog referentnog sistema u kome se položaj tačaka izražava dvodimenzionalnim, krivolinijskim koordinatama, odnosno geodetskom dužinom i širinom u odnosu na referentni dvoosni obrtni elipsoid geodetskog referentnog sistema GRS 80 (*Geodetic Reference System 1980*) koji se određuje za matematički model Zemlje u Republici Srbiji.

Državna projekcija

Član 34

Položaj tačaka u horizontalnom referentnom sistemu izražava se dvodimenzionalnim, pravolinijskim koordinatama u ravni konformne Univerzalne transverzalne merkatorove projekcije - *Universal Transverse Mercator*, (u daljem tekstu: UTM), na elipsoid GRS 80.

Vertikalni referentni sistem

Član 35

(1) Vertikalni referentni sistem predstavlja jednodimenzionalni koordinatni podskup prostornog referentnog sistema unutar kojeg se definišu referentne površi u odnosu na koje se izražavaju visine tačaka.

(2) Položaj tačaka u vertikalnom referentnom geodetskom sistemu Republike Srbije izražavaju se elipsoidnim ili fizički definisanim visinama.

(3) Referentna površ elipsoidnih visina jeste nivoski elipsoid referentnog sistema GRS 80.

(4) Referentne površi fizički definisanih visina jesu kvazigeoid i geoid.

Gravimetrijski referentni sistem

Član 36

(1) Gravimetrijski referentni sistem predstavlja sistem u kojem se vrše gravimetrijska određivanja apsolutnog i relativnog ubrzanja sile zemljine teže.

(2) Gravimetrijski referentni sistem u Republici Srbiji čini sistem od najmanje šest tačaka na kojima je poznata vrednost ubrzanja teže određena primenom preciznih gravimetrijskih instrumenata.

Astronomski referentni sistem**Član 37**

Astronomski referentni sistem je inercijalni trodimenzionalni koordinatni sistem koji se po definiciji koordinatnog početka, orijentaciji koordinatnih osa, razmeri, jedinici dužine i vremena, vremenskoj evoluciji i fundamentalnim konstantama podudara sa međunarodnim inercijalnim referentnim sistemom ICRS (*International Celestial Reference System*).

Materijalizacija referentnih sistema**Član 38**

(1) Prostorni referentni, horizontalni referentni, vertikalni referentni sistem, referentni sistem gravimetrijskih određivanja i astronomski referentni sistem materijalizuju se odgovarajućim referentnim okvirima Republike Srbije, odnosno skupom materijalizovanih tačaka i trodimenzionalnim, odnosno dvodimenzionalnim pravolinijskim ili krivolinijskim koordinatama, odnosno njihovim visinama, vrednostima apsolutnog ubrzanja sile zemljine teže, odnosno skupom ekstraterestričkih objekata i njihovih ekvatorskih koordinata koje se odnose na određenu vremensku epohu.

(2) Prostorni i horizontalni referentni sistemi iz stava 1. ovog člana definisani su referentnom mrežom Republike Srbije - SREF i mrežom permanentnih stanica Republike Srbije - AGROS.

Baza podataka osnovnih geodetskih radova**Član 39**

Podaci dobijeni u osnovnim geodetskim radovima vode se u bazi podataka osnovnih geodetskih radova, koja naročito sadrži referentne sisteme iz člana 31. stav 2. ovog zakona i referentne površi iz člana 35. st. 3. i 4. ovog zakona.

Glava V**DRŽAVNI PREMER****1. KATASTARSKI PREMER*****Katastarski premer*****Član 40**

(1) Katastarski premer jeste geodetsko merenje i prikupljanje podataka o nepokretnostima i imaojcima prava na nepokretnostima.

(2) Geodetsko merenje vrši se geodetskim metodama za horizontalno i vertikalno pozicioniranje nepokretnosti u državnom referentnom sistemu.

(3) Podaci dobijeni geodetskim merenjem i prikupljanjem podataka iz stava 1. ovog člana čine elaborat premera.

(4) Katastarski premer vrši se u cilju osnivanja ili obnove katastra nepokretnosti.

1.1. Katastarske teritorijalne jedinice

Vrste katastarskih teritorijalnih jedinica

Član 41

Katastarske teritorijalne jedinice jesu katastarska parcela, katastarska opština i katastarski srez.

Katastarska parcela

Član 42

(1) Katastarska parcela (u daljem tekstu: parcela) je osnovna katastarska teritorijalna jedinica i predstavlja deo zemljišta u katastarskoj opštini određen granicom (međom) i označen jedinstvenim brojem, na kome postoji pravo svojine.

(2) Granica parcele se definiše graničnim tačkama koje su određene koordinatama propisane klase tačnosti i označene međnim belegama na terenu.

Katastarska opština

Član 43

(1) Katastarska opština jeste teritorijalna jedinica koja, po pravilu, obuhvata područje jednog naseljenog mesta, za koju se zakonom utvrđuje naziv i koja predstavlja osnovnu jedinicu za koju se vrši katastarski premer i osniva, obnavlja i održava katastar nepokretnosti.

(2) O promeni granice katastarske opštine odlučuje Vlada na predlog Zavoda, po prethodno pribavljenom mišljenju jedinice lokalne samouprave na čijoj se teritoriji nalazi ta katastarska opština, odnosno susednih jedinica lokalne samouprave, kada promena granice katastarske opštine menja granicu jedinice lokalne samouprave.

(3) U slučaju kad se promenom granice katastarske opštine istovremeno menja i granica jedinice lokalne samouprave, promena granice katastarske opštine vrši se u skladu sa Ustavom i zakonom.

(4) Odluka o promeni granice katastarske opštine objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

(5) Obeležavanje granica katastarske opštine vrši se postavljanjem geodetskih belega.

Katastarski srez

Član 44

(1) Katastarski srez jeste teritorijalna jedinica za katastarsko klasiranje zemljišta.

(2) Katastarski srez osniva, ukida, menja i njegov naziv utvrđuje Zavod.

(3) Odluka o osnivanju, ukidanju, promeni granice i naziva katastarskog sreza objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

1.2. Sadržaj katastarskog premera

Sadržaj katastarskog premera

Član 45

(1) Katastarski premer vrši se u katastarskoj opštini ili njenom delu, i sadrži:

- 1) postavljanje dopunskih geodetskih referentnih tačaka za horizontalno i vertikalno pozicioniranje nepokretnosti i određivanje njihovih koordinata;
- 2) identifikaciju i obeležavanje granice katastarske opštine;
- 3) obeležavanje granica katastarske parcele;
- 4) geodetsko merenje i prikupljanje podataka o nepokretnostima prema faktičkom stanju;
- 5) prikupljanje podataka o imaocu prava na nepokretnosti;
- 6) katastarsko klasiranje zemljišta;

(2) U postupku katastarskog premera može se vršiti i bonitiranje zemljišta.

(3) Pre početka katastarskog premera Zavod je dužan da:

- 1) u najmanje jednom mediju dostupnom na čitavoj teritoriji Republike Srbije i na internet stranici Zavoda, obavesti o vršenju katastarskog premera i objavi poziv imaocima prava da učestvuju u postupku katastarskog premera;

2) pojedinačno pozove sve imaoce prava na zemljištu upisane u katastar zemljišta, zemljišnu knjigu i knjigu tapija, odnosno katastar nepokretnosti da izvrše obeležavanje graničnih tačaka parcela.

Pristup nepokretnosti

Član 46

(1) Imalac prava na nepokretnosti dužan je da licima koja rade na poslovima državnog premera i katastra nepokretnosti dozvoli pristup nepokretnosti, postavljanje geodetske belege i prikupljanje podataka o nepokretnosti.

(2) Geodetske belege ne smeju se uništavati, oštećivati, niti neovlašćeno pomerati ili izmeštati.

Geodetske referentne tačke

Član 47

(1) Geodetske referentne tačke za horizontalno i vertikalno pozicioniranje nepokretnosti su tačke mreže permanentnih stanica i referentne mreže.

(2) U postupku katastarskog premera može se vršiti dopuna referentne mreže.

Identifikacija i obeležavanje granice katastarske opštine

Član 48

U postupku katastarskog premera vrši se identifikacija i obeležavanje granice katastarske opštine na osnovu podataka postojećeg premera.

Obeležavanje granica katastarske parcele

Član 49

(1) Imalac prava na području na kome se vrši katastarski premer, dužan je da pre početka premera, na propisan način i o svom trošku obeleži međnim belegama granične tačke parcele.

(2) Ako imalac prava na parceli ne obeleži granične tačke parcele ili je granica sporna, obeležavanje će se izvršiti o trošku imaoaca prava na parceli, na osnovu podataka katastra zemljišta, odnosno katastra nepokretnosti ili raspoloživih isprava.

(3) U postupku obeležavanja parcele sačinjava se zapisnik.

Geodetsko merenje i prikupljanje podataka o nepokretnostima

Član 50

(1) Geodetsko merenje granice katastarske opštine i nepokretnosti vrši se u skladu sa propisanim klasama tačnosti.

(2) U postupku katastarskog premera prikupljaju se, odnosno preuzimaju podaci o:

- 1) prostornim jedinicama;
- 2) parcelama;
- 3) objektima;
- 4) posebnim delovima objekta.

(3) Podaci o objektu i posebnom delu objekta prikupljaju se prema faktičkom stanju ili preuzimaju iz postojećih evidencija i tehničke dokumentacije.

Prikupljanje podataka o imaocu prava na nepokretnosti

Član 51

(1) U postupku katastarskog premera prikupljaju se podaci o imaocu prava na nepokretnosti u skladu sa faktičkim stanjem.

(2) Ako se ne mogu prikupiti podaci o imaocu prava na nepokretnosti na način iz stava 1. ovog člana, koristiće se podaci o imaocu prava koje sadrže postojeći katastar zemljišta, zemljišna knjiga, odnosno knjiga tapija, ili katastar nepokretnosti.

Katastarsko klasiranje i bonitiranje zemljišta

Član 52

(1) Katastarsko klasiranje zemljišta vrši se na osnovu prirodnih i ekonomskih uslova proizvodnje postojeće kulture na zemljištu i služi za utvrđivanje katastarskog prihoda.

(2) Parcele poljoprivrednog i šumskog zemljišta svrstavaju se u sledeće katastarske kulture: njiva, vrt, voćnjak, vinograd, livada, ribnjak, pašnjak, šuma, trstik i močvara.

(3) Teritorijalna jedinica za bonitiranje zemljišta jeste teritorija Republike Srbije.

2. KOMASACIONI PREMER

Komasacioni premer

Član 53

(1) Komasacioni premer jesu geodetski radovi koji se izvode u postupku uređenja zemljišne teritorije komasacijom.

(2) Geodetski radovi iz stava 1. ovog člana izvode se u skladu sa odredbama ovog zakona koje se odnose na katastarski premer i zakona kojim se uređuje poljoprivredno zemljište.

(3) Podaci komasacionog premera čine elaborat premera i koriste se za osnivanje, odnosno obnovu katastra nepokretnosti.

3. PREMER VODOVA

Premer vodova

Član 54

(1) Premer vodova, nadzemnih i podzemnih, jeste geodetsko merenje i prikupljanje podataka o vodovima i stvarnim pravima na njima.

(2) Vodovi, u smislu ovog zakona, jesu vodovod, kanalizacija, drenaža, toplovod, naftovod, gasovod, elektrovodovi, telekomunikacije i drugi vodovi, sa pripadajućim uređajima i postrojenjima.

(3) U pripadajuće uređaje i postrojenja spadaju uređaji koji su izgrađeni na vodovima, i koji omogućavaju funkcionisanje i celishodno korišćenje vodova.

(4) Premer vodova finansiraju imaooci prava na vodovima, lokalna samouprava ili druga zainteresovana pravna i fizička lica.

(5) Podaci prikupljeni u postupku premera čine elaborat premera vodova i služe za osnivanje katastra vodova.

4. TOPOGRAFSKI PREMER

Topografski premer

Član 55

(1) Topografski premer jeste geodetsko merenje topografskih objekata i terena propisanom klasom tačnosti, prikupljanje podataka o njihovim kvalitativnim i kvantitativnim osobinama i podataka o geografskim i drugim imenima.

(2) Elaborat topografskog premera jeste skup dokumenata i podataka nastalih u postupku projektovanja i realizacije topografskog premera.

(3) Na osnovu elaborata topografskog premera i podataka iz drugih izvora formira se osnovni topografski model i izrađuje osnovna državna karta i ostale karte, digitalni ortofoto i digitalni model terena prostora Republike Srbije.

5. PREMER DRŽAVNE GRANICE

Premer, elaborat i registar državne granice

Član 56

(1) Premer državne granice jeste označavanje graničnih tačaka, geodetsko merenje graničnih tačaka i prikupljanje podataka o državnoj granici.

(2) Državna granica, u smislu ovog zakona, je linija preseka zamišljene vertikalne ravni i površi Zemlje, koja odvaja prostor Republike Srbije od susednih država.

(3) Podaci dobijeni geodetskim merenjem i prikupljanjem podataka iz stava 1. ovog člana čine elaborat o državnoj granici.

(4) Poslove premera, izradu elaborata o državnoj granici, vođenje registra državne granice i pripremu dokumenata o državnoj granici obavlja Zavod.

(5) Poslovi iz stava 4. ovog člana obavljaju se u skladu sa ovim zakonom, propisima kojima je uređena državna granica i međunarodnim ugovorima zaključenim sa susednim državama.

(6) Nadležni organi dužni su da zaposlenima u Zavodu omoguće kretanje u graničnoj zoni za obavljanje poslova premera državne granice.

6. METROLOŠKO OBEZBEĐENJE GEODETSKIH RADOVA I STANDARDIZACIJA

Metrološko obezbeđenje geodetskih radova

Član 57

(1) U cilju metrološkog obezbeđenja geodetskih radova, saglasno zakonu kojim je uređena oblast metrologije, a na osnovu državnih primarnih etalona jedinica dužine, ugla, vremena i ubrzanja sile zemljine teže, uspostavljaju se sekundarni i radni etaloni.

(2) Pre upotrebe geodetskih instrumenata u državnom premeru i održavanju katastra nepokretnosti i vodova obavezno se utvrđuju njihova metrološka svojstva.

(3) Geodetski instrumenti podležu prvom pregledu merila, periodičnim i vanrednim pregledima merila, u skladu sa propisima kojima se uređuje metrologija, što se dokazuje potvrdom ovlašćene laboratorije ili ispitivanjem na posebnim test poligonima Zavoda.

Standardizacija

Član 58

Radi obezbeđenja jedinstvene tehničko-tehnološke osnove za tipizaciju i unifikaciju geodetskih radova, koriste se srpski i usvojeni međunarodni geodetski standardi, kojima se postiže potreban nivo kvaliteta geodetskih radova.

Glava VI

KATASTAR NEPOKRETNOSTI

1. NAČELA KATASTRA NEPOKRETNOSTI

Načelo državnog premera

Član 59

Katastar nepokretnosti zasniva se na podacima državnog premera.

Načelo upisa

Član 60

(1) Svojina i druga stvarna prava na nepokretnostima stiču se, prenose i ograničavaju upisom u katastar nepokretnosti (konstitutivnost upisa), a prestaju brisanjem upisa.

(2) U slučajevima određenim zakonom, svojina i druga stvarna prava na nepokretnostima mogu se steći i pre upisa u katastar nepokretnosti, a upisom proizvode pravno dejstvo prema trećim licima (deklarativnost upisa).

(3) U katastar nepokretnosti mogu se upisati i određena obligaciona prava koja se od trenutka upisa mogu suprotstaviti trećim licima.

Načelo obaveznosti

Član 61

(1) Imalac prava na nepokretnosti obavezan je da podnese zahtev za upis nepokretnosti i prava svojine u katastar nepokretnosti.

(2) Upis nepokretnosti i prava svojine vrši se u katastru nepokretnosti i po službenoj dužnosti, u skladu sa zakonom.

Načelo javnosti

Član 62

(1) Podaci katastra nepokretnosti su javni i svako može tražiti da izvrši uvid u te podatke, pod uslovima određenim ovim zakonom.

(2) Niko se ne može pozivati na to da mu podaci upisani u katastru nepokretnosti nisu bili ili nisu mogli biti poznati, niti to može dokazivati.

Načelo pouzdanja

Član 63

Podaci o nepokretnostima upisani u katastar nepokretnosti su istiniti i pouzdani i niko ne može snositi štetne posledice zbog tog pouzdanja.

Načelo zakonitosti

Član 64

Upis u katastar nepokretnosti vrši se na osnovu ovog zakona i drugih propisa.

Načelo prvenstva

Član 65

Upis u katastar nepokretnosti i utvrđivanje reda prvenstva prava vrši se prema vremenskom redosledu podnošenja zahteva za upis, osim ako je zakonom drukčije određeno.

Načelo određenosti

Član 66

Sadržina svakog upisa u katastar nepokretnosti mora biti potpuno određena u pogledu nepokretnosti na koju se upis odnosi, vrste upisa, prava, odnosno druge činjenice koja se upisuje, kao i u pogledu subjekta upisa, redosleda prvenstva upisa i isprava na osnovu kojih je upis izvršen.

2. SASTAV I SADRŽINA KATASTRA NEPOKRETNOSTI

Sastav katastra nepokretnosti

Član 67

Katastar nepokretnosti sastoji se od:

- 1) elaborata premera;
- 2) zbirke isprava;
- 3) baze podataka katastra nepokretnosti.

Elaborat premera

Član 68

(1) Elaborat premera jeste skup dokumenata i podataka nastalih u postupku projektovanja i realizacije katastarskog, komasacionog premera ili postojećeg premera, na osnovu kojih se osniva ili obnavlja katastar nepokretnosti.

(2) Elaborat premera čuva se trajno.

Zbirka isprava

Član 69

(1) Zbirka isprava jeste skup isprava na osnovu kojih je izvršen upis ili brisanje upisa na nepokretnostima.

(2) Zbirka isprava čuva se trajno.

Baza podataka katastra nepokretnosti

Član 70

(1) Baza podataka katastra nepokretnosti jeste skup geoprostornih i drugih podataka o nepokretnostima i stvarnim pravima na njima, i naročito sadrži podatke o:

- 1) parcelama;
- 2) objektima;
- 3) posebnim delovima objekata;

4) imaoima stvarnih prava na nepokretnostima.

(2) U bazi podataka katastra nepokretnosti vode se podaci adresnog registra i registra prostornih jedinica.

Katastarski plan

Član 71

(1) Iz baze podataka katastra nepokretnosti izdaje se katastarski plan u digitalnom ili analognom obliku, za jednu ili više parcela.

(2) Katastarski plan iz stava 1. ovog člana izdaje se u propisanom formatu, obliku i razmeri.

List nepokretnosti

Član 72

(1) Iz baze podataka katastra nepokretnosti izdaje se list nepokretnosti u propisanom obliku i sadržaju, za:

- 1) nepokretnost;
- 2) imaooca prava.

(2) List nepokretnosti iz stava 1. tačka 1) ovog člana sadrži podatke koji se odnose na jednu nepokretnost.

(3) List nepokretnosti iz stava 1. tačka 2) sadrži podatke koji se odnose na sve nepokretnosti koje pripadaju istom imaoocu prava.

3. UPIS U KATASTAR NEPOKRETNOSTI

3.1. Vrste upisa u katastar nepokretnosti

Član 73

Vrste upisa u katastar nepokretnosti jesu:

- 1) upis nepokretnosti;
- 2) upis stvarnih prava;
- 3) predbeležba;

4) zabeležba.

3.1.1. Upis nepokretnosti

Član 74

(1) Upis nepokretnosti je upis podataka o parceli, objektu i posebnom delu objekta.

(2) Podaci o parceli upisuju se na osnovu elaborata premera, odnosno elaborata geodetskih radova i isprave za upis kada je to određeno zakonom.

(3) Podaci o objektu upisuju se na osnovu elaborata premera, odnosno elaborata geodetskih radova.

(4) Podaci o posebnim delovima objekta upisuju se na osnovu tehničke dokumentacije na osnovu koje je izdata građevinska ili upotrebna dozvola, ili na osnovu:

- 1) zemljišne knjige, knjige tapija, intabulacione knjige i knjige prodatih društvenih stanova sa hipotekom;
- 2) akta nadležnog organa;
- 3) elaborata geodetskih radova.

(5) Kada za objekat, odnosno posebni deo objekta nije izdata građevinska ili upotrebna dozvola, kada je objekat izgrađen prekoračenjem ovlašćenja iz građevinske dozvole, ili je objekat privremeni, upisuje se i odgovarajuća zabeležba.

3.1.2. Upis stvarnih prava

Član 75

Upis stvarnih prava je upis kojim se stiču, prenose, ograničavaju ili prestaju pravo svojine i druga stvarna prava na nepokretnostima.

Upis svojine

Član 76

(1) Svojina na nepokretnosti upisuje se kao:

- 1) pravo svojine;
- 2) pravo susvojine;

3) pravo zajedničke svojine.

(2) Pravo svojine upisuje se u korist imaoaca prava na celoj nepokretnosti.

(3) Pravo susvojine upisuje se u korist imalaca prava po određenim udelima u odnosu na celinu nepokretnosti.

(4) Pravo zajedničke svojine na nepokretnosti upisuje se na ime svih imalaca prava svojine, kada udeo u ispravi za upis nije određen.

Upis drugih stvarnih prava na nepokretnostima

Član 77

U katastar nepokretnosti upisuju se pravo korišćenja, pravo zakupa, pravo službenosti, hipoteka i druga stvarna prava na nepokretnostima propisana zakonom.

3.1.3. Predbeležba

Predbeležba

Član 78

(1) Predbeležba je upis kojim se uslovno stiču, prenose, ograničavaju ili prestaju stvarna prava na nepokretnostima.

(2) Predbeležba se vrši na osnovu isprave za upis koja ne ispunjava uslove za konačan upis stvarnih prava, i to:

1) ako privatna isprava, odnosno isprava o pravnom poslu ne sadrži izjavu o dozvoli upisa, a ta izjava nije data ni u posebnoj ispravi;

2) ako je izjava o dozvoli upisa uslovna ili oročena, a uslov i rok nisu ispunjeni;

3) ako javna isprava nije postala pravnosnažna;

4) ako nadležni organ u javnoj ispravi odredi upis predbeležbe.

(3) Predbeležba se upisuje i na osnovu isprave za upis u kojoj je nepokretnost na koju se predbeležba odnosi određiva, ali nije potpuno i tačno određena.

(4) Predbeležba se upisuje na rok do 90 dana ili na rok prema ispravi iz stava 2. tačka 4) ovog člana.

Opravdanje i brisanje predbeležbe

Član 79

- (1) Predbeležba se opravdava otklanjanjem smetnji za upis stvarnih prava koje su postojale u trenutku upisa predbeležbe, odnosno naknadnim dostavljanjem dokaza o ispunjenju uslova ili roka za upis stvarnih prava.
- (2) Opravdanjem, predbeležba postaje upis stvarnih prava, sa dejstvom od trenutka upisa predbeležbe.
- (3) Predbeležba se briše rešenjem po službenoj dužnosti ili po zahtevu stranke, ako ne bude opravdana u roku.

Raspolaganja predbeležbenim pravom i pravom opterećenim predbeležbom

Član 80

- (1) Po upisu predbeležbe dozvoljeni su upisi kako protiv predbeležbenog imaoca prava tako i protiv upisanog imaoca prava opterećenog predbeležbom, s tim što su ovi upisi uslovljeni opravdanjem, odnosno brisanjem predbeležbe.
- (2) Opravdanjem predbeležbe osnažuju se i postaju безусловni svi upisi protiv predbeležbenog imaoca prava, dok se svi upisi protiv upisanog imaoca prava opterećenog predbeležbom brišu po službenoj dužnosti.
- (3) Brisanjem predbeležbe, svi upisi protiv predbeležbenog imaoca prava brišu se po službenoj dužnosti, a osnažuju se i безусловni postaju svi upisi izvršeni protiv upisanog imaoca prava opterećenog predbeležbom.

3.1.4. Zabeležba

Zabeležba

Član 81

- (1) Zabeležba je upis kojim se u katastar nepokretnosti upisuju činjenice koje su od značaja za zasnivanje, izmenu, prestanak ili prenos stvarnih prava na nepokretnostima, koje se odnose na ličnost imaoca prava, na samu nepokretnost ili na pravne odnose povodom nepokretnosti.
- (2) Od upisa zabeležbe koja je od značaja za zasnivanje, izmenu, prestanak ili prenos stvarnih prava na nepokretnostima, sva raspolaganja imaoca prava i upisi u katastru nepokretnosti koji su protivni svrsi upisane zabeležbe, uslovni su i zavise od ishoda rešavanja stvarnih prava na nepokretnosti zbog kojih je zabeležba upisana.

Vrste zabeležbi

Član 82

Zabeležbom se vrši upis činjenica koje se odnose na:

- 1) lična stanja imaoaca prava;
- 2) prvenstveni red za budući upis;
- 3) pokretanje spora za utvrđivanje prava na nepokretnosti;
- 4) pokretanje upravnog spora protiv drugostepenog rešenja u osnivanju i održavanju katastra nepokretnosti i katastra vodova;
- 5) pokretanje postupka eksproprijacije nepokretnosti;
- 6) zabranu otuđenja i opterećenja nepokretnosti;
- 7) zabranu upisa stvarnih prava na nepokretnosti;
- 8) postupak izvršenja;
- 9) pobijanje dužnikovih pravnih radnji;
- 10) zaštitu prirodnih dobara;
- 11) ostale zabeležbe propisane zakonom.

3.2. Opšti uslovi za upis stvarnih prava, predbeležbe i zabeležbe

Član 83

(1) Opšti uslovi za upis stvarnih prava, predbeležbe i zabeležbe u katastar nepokretnosti su postojanje:

- 1) upisane nepokretnosti;
- 2) upisanog prethodnika;
- 3) isprave za upis.

(2) Opšti uslovi uvek moraju biti ispunjeni, osim ako je zakonom drukčije određen uslov i osnov upisa.

Upisana nepokretnost**Član 84**

U trenutku podnošenja zahteva za upis, nepokretnost mora biti upisana u katastru nepokretnosti ili može biti upisana istovremeno sa upisom stvarnog prava.

Upisani prethodnik**Član 85**

(1) Upisi u katastar nepokretnosti dozvoljeni su samo protiv lica koje je u trenutku podnošenja zahteva za upis već upisano u katastar nepokretnosti kao imalac prava u pogledu kojeg se upis zahteva ili je prebeleženo kao imalac tog prava (upisani prethodnik).

(2) Upis se dozvoljava i protiv lica koje nije upisani prethodnik, ako se uz zahtev prilože isprave kojima se dokazuje pravni kontinuitet između lica protiv kojeg se traži upis i upisanog prethodnika.

(3) Kad se vrši upis stvarnih prava na novoizgrađenom objektu ne zahteva se postojanje upisanog prethodnika.

Isprava za upis**Član 86**

(1) Upis u katastar nepokretnosti vrši se na osnovu privatne ili javne isprave, koja je po sadržini i formi podobna za upis.

(2) Isprava za upis mora naročito da sadrži:

1) mesto i datum sastavljanja, odnosno overe;

2) označenje nepokretnosti na koju se isprava odnosi prema podacima katastra nepokretnosti (katastarska opština, broj i površina parcele, broj i površina objekta, broj i površina posebnog dela objekta).

3) prezime, ime i ime jednog roditelja, odnosno naziv, prebivalište, odnosno boravište, ili sedište i jedinstveni matični broj građana, odnosno matični broj upisanog prethodnika i lica u čiju korist se upis zahteva;

(3) Izuzetno od stava 2. tač. 2) i 3) ovog člana, za upis zabeležbe koja se odnosi na ličnost imaoca prava isprava za upis ne mora da sadrži podatke o označenju nepokretnosti, a za upis zabeležbe koja se odnosi na samu nepokretnost isprava ne mora da sadrži podatke o upisanom prethodniku.

(4) Isprava za upis mora biti priložena u originalu ili overenoj kopiji ili u drugom obliku propisanom zakonom, a ako je isprava na stranom jeziku uz nju treba dostaviti i overen prevod.

Privatna isprava

Član 87

(1) Privatna isprava, odnosno isprava o pravnom poslu, pored opštih uslova koji važe za ispravu za upis, da bi bila podobna za upis, mora:

1) biti sačinjena u pisanoj formi uz overu potpisa lica između kojih se isprava sačinjava, ako posebna forma isprave nije propisana posebnim zakonom;

2) sadržavati izjavu o dozvoli upisa, koja nije uslovljena niti oročena.

(2) Ako izjava o dozvoli upisa nije sadržana u privatnoj ispravi, odnosno ispravi o pravnom poslu, može biti data u posebnoj ispravi uz overu potpisa lica koje izjavu daje.

Javna isprava

Član 88

(1) Javna isprava na osnovu koje se može izvršiti upis je odluka suda, drugog državnog organa ili organizacije koja vrši javna ovlašćenja, koji su po zakonu nadležni da donose odluke kojima se odlučuje o pravima, odnosno o drugim činjenicama koje se upisuju u katastar nepokretnosti.

(2) Javna isprava da bi bila podobna za upis mora biti pravnosnažna.

(3) Strana javna isprava, odnosno isprava koja se u državi sastavljanja smatra javnom ispravom, smatra se podobnom za upis, ako je priznata u Republici Srbiji, u skladu sa zakonom.

3.3. Zabrana upisa u katastar nepokretnosti

Član 89

(1) Upis u katastar nepokretnosti neće se dozvoliti kad je zakonom, odlukom suda ili drugog nadležnog organa, određena zabrana upisa na određenoj nepokretnosti.

(2) Upis u katastar nepokretnosti neće se dozvoliti i u slučaju kad bi se takvim upisom izvršila povreda prinudnih propisa.

4. OSNIVANJE KATASTRA NEPOKRETNOSTI

Način osnivanja katastra nepokretnosti

Član 90

(1) Katastar nepokretnosti osniva se u katastarskim opštinama u kojima je na snazi katastar zemljišta, odnosno zemljišna knjiga, knjiga tapija i intabulaciona knjiga.

(2) Katastar nepokretnosti osniva se za celu katastarsku opštinu.

(3) Izuzetno od stava 2. ovog člana katastar nepokretnosti može da se osniva za deo katastarske opštine, a najmanje za jednu parcelu, na osnovu odluke Zavoda.

(4) Katastar nepokretnosti osniva se prema podacima:

1) katastra zemljišta, zemljišne knjige i knjige tapija, odnosno intabulacione knjige i podacima komasacije koja nije provedena u katastru zemljišta, odnosno zemljišnoj knjizi (u daljem tekstu: neprovedena komasacija);

2) katastarskog ili komasacionog premera.

(5) U katastarskim opštinama u kojima je na snazi katastar zemljišta, katastar nepokretnosti osniva se i prema podacima knjige prodatih društvenih stanova sa hipotekom formirane u skladu sa Zakonom o premeru i katastru i upisima prava na nepokretnostima ("Službeni glasnik SRS", broj 28/90 i "Službeni glasnik RS", broj 13/90).

(6) Katastar nepokretnosti osniva se u postupku izlaganja na javni uvid podataka o nepokretnostima i stvarnim pravima na njima od strane komisije za izlaganje na javni uvid podataka o nepokretnostima i stvarnim pravima na njima.

(7) Na osnovu podataka iz stava 4. ovog člana formira se baza podataka katastra nepokretnosti.

Osnivanje katastra nepokretnosti prema podacima katastarskog premera

Član 91

(1) Osnivanje katastra nepokretnosti prema podacima katastarskog premera može se vršiti:

1) ako je postojeći premer katastra zemljišta u stereografskoj ili Zoldnerovoj projekciji;

2) radi unapređenja tačnosti ili ažurnosti postojećeg premera.

(2) Odluku o katastarskom premeru i osnivanju katastra nepokretnosti donosi Zavod.

Preuzimanje zemljišne knjige, knjige tapija, intabulacione knjige i dostavljanje podataka**Član 92**

(1) Nadležni sudovi dužni su da na zahtev Zavoda predaju zemljišnu knjigu, knjigu tapija i intabulacionu knjigu, odnosno njihove delove, najkasnije do dana početka osnivanja katastra nepokretnosti.

(2) Od dana početka osnivanja katastra nepokretnosti neće se provoditi promene u katastru zemljišta, zemljišnoj knjizi, knjizi tapija, intabulacionoj knjizi i izdavati tapije i provoditi promene u knjizi prodatih društvenih stanova sa hipotekom, a nerešeni i novi zahtevi za upis promena dostavljaju se Zavodu i rešavaju se u postupku osnivanja katastra nepokretnosti.

(3) U postupku osnivanja katastra nepokretnosti imaoći prava na nepokretnosti, državni i drugi organi, preduzeća, ustanove i druge organizacije dužni su da na zahtev Zavoda, dostave podatke o nepokretnostima koje imaju u svojim evidencijama.

Javni oglas**Član 93**

(1) Osnivanje katastra nepokretnosti objavljuje se javnim oglasom u katastarskoj opštini u kojoj se osniva katastar nepokretnosti i na internet stranici Zavoda, najkasnije 30 dana pre početka osnivanja katastra nepokretnosti.

(2) Javni oglas iz stava 1. ovog člana naročito sadrži:

- 1) naziv jedinice lokalne samouprave i katastarske opštine;
- 2) opis granica područja katastarske opštine ili njenog dela za koju se vrši osnivanje katastra nepokretnosti;
- 3) javni poziv licima koja smatraju da imaju pravni interes da učestvuju u postupku osnivanja katastra nepokretnosti;
- 4) datum početka i završetka (rok) osnivanja katastra nepokretnosti.

Komisija za izlaganje**Član 94**

(1) Postupak izlaganja obavlja komisija za izlaganje na javni uvid podataka o nepokretnostima i stvarnim pravima na njima (u daljem tekstu: komisija za izlaganje) koju obrazuje Zavod.

(2) Komisija za izlaganje iz stava 1. ovog člana sastoji se od predsednika i dva člana, kojima se imenuju zamenci.

(3) Za predsednika komisije za izlaganje imenuje se lice pravne struke sa diplomskim akademskim studijama - master, specijalističkim akademskim studijama, odnosno sa osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine i sa položenim pravosudnim ispitom, a za članove jedno lice geodetske struke sa najmanje osnovnim akademskim studijama, osnovnim strukovnim studijama, odnosno sa studijama u trajanju do tri godine i položenim državnim stručnim ispitom i jedno lice iz reda građana sa područja katastarske opštine za koju se vrši osnivanje katastra nepokretnosti.

4.1. Osnivanje katastra nepokretnosti prema podacima katastra zemljišta, zemljišne knjige, knjige tapija, odnosno intabulacione knjige i neprovedene komasacije

Upis nepokretnosti

Član 95

(1) U katastar nepokretnosti upisuju se podaci o nepokretnostima prema podacima katastra zemljišta, podacima zemljišne knjige, knjige tapija, odnosno intabulacione knjige, knjige prodatih društvenih stanova sa hipotekom, neprovedene komasacije i naknadno prikupljenim podacima o nepokretnostima.

(2) Upis podataka o nepokretnostima, prema podacima katastra zemljišta, vrši se u katastarskim opštinama u kojima ne postoji zemljišna knjiga ili knjiga tapija.

4.1.1. Upis prava svojine prema podacima katastra zemljišta

Upis prava svojine na parceli

Član 96

(1) Za imaoća prava svojine na parceli upisuje se prema stanju poslednjeg upisa u katastru zemljišta:

1) lice koje je u katastru zemljišta upisano do 6. aprila 1941. godine;

2) lice koje je u katastru zemljišta upisano posle 6. aprila 1941. godine, ako je taj upis izvršen na osnovu isprave koja je u vreme upisa bila podobna za sticanje prava svojine na parceli;

3) lice koje nije upisano na osnovu isprave u smislu tačke 2) ovog stava, a upisano je u katastar zemljišta u postupku prvog premera, koji je izrađen posle 6. aprila 1941. godine.

(2) Ako se primenom odredaba stava 1. ovog člana ne može upisati imalac prava svojine na parceli, lice koje je poslednje upisano u katastru zemljišta upisaće se kao držalac parcele, ako je parcela u njegovom posedu.

(3) Ako nema lica iz stava 2. ovog člana, kao držalac upisaće se lice koje nije upisano u katastru zemljišta, ako se utvrdi da je parcela u njegovom posedu.

(4) Odredbe ovog člana o upisu prava svojine shodno se primenjuju i na upis prava korišćenja na parceli u državnoj, odnosno javnoj svojini.

(5) Odredbe stava 3. ovog člana neće se primenjivati na parceli u državnoj, odnosno javnoj svojini bez obzira na posed parcele.

Upis prava svojine na objektu

Član 97

(1) Za imaoa prava svojine na objektu upisuje se jedno od sledećih lica:

1) graditelj koji ima pravo svojine, odnosno graditelji koji imaju pravo susvojine ili zajedničke svojine na parceli;

2) graditelj koji je imalac drugog odgovarajućeg stvarnog prava na parceli ako je za objekat izdata građevinska dozvola ili je objekat izgrađen u vreme kad građevinska dozvola nije bila uslov za gradnju;

3) graditelj kome je izdata građevinska i upotrebna dozvola.

(2) Izuzetno od stava 1. tačka 1) ovog člana, kao imalac prava svojine na objektu upisuje se suvlasnik ili zajedničar na parceli, koji je od svih ostalih stekao pravo koje ga ovlašćuje da na parceli izgradi objekat.

(3) Ako se primenom odredbi st. 1. i 2. ovog člana ne može upisati imalac prava svojine na objektu, graditelj objekta ili držalac parcele upisuje se za držaoca objekta.

(4) Za držaoca objekta upisuje se i lice kome je izdata građevinska dozvola za gradnju objekta privremenog karaktera.

Upis prava svojine na posebnom delu objekta

Član 98

(1) Za imaoa prava svojine na posebnom delu objekta upisuje se jedno od sledećih lica:

1) lice koje je imalac prava svojine na objektu;

2) lice koje ima ispravu za upis prava svojine ako svoje pravo izvodi od imaoca prava svojine na objektu.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, za imaoca prava svojine na posebnom delu objekta upisuje se lice koje priloži ugovor o otkupu stana u društvenoj, odnosno državnoj svojini, sačinjen u skladu sa zakonom.

(3) Ako se primenom odredaba st. 1. i 2. ovog člana ne može upisati imalac prava svojine na posebnom delu objekta, lice u posedu posebnog dela objekta upisuje se kao držalac.

4.1.2. Upis prava svojine prema podacima zemljišne knjige, knjige tapija i intabulacione knjige

Član 99

(1) U katastarskim opštinama u kojima, pored katastra zemljišta, postoji i zemljišna knjiga, knjiga tapija, odnosno intabulaciona knjiga za imaoca prava svojine na parceli, objektu i posebnom delu objekta upisuje se jedno od sledećih lica:

1) lice koje je poslednje upisano u zemljišnoj knjizi, odnosno knjizi tapija;

2) lice koje ima osnov za upis prava svojine, ako to pravo izvodi od lica iz stava 1. tačka 1) ovog člana.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, za imaoca prava svojine posebnog dela objekta upisuje se lice koje priloži ugovor o otkupu stana u društvenoj, odnosno državnoj svojini sačinjen u skladu sa zakonom.

(3) Ako nema lica koje se može upisati za imaoca prava svojine, kao držalac na objektu ili posebnom delu objekta upisuje se lice koje ne ispunjava uslove iz st. 1. i 2. ovog člana, ako je u posedu objekta, odnosno posebnog dela objekta i ako ima ispravu koja vodi sticanju prava svojine.

(4) Na objektima ili posebnim delovima objekata koji nisu upisani u zemljišnu knjigu, upis prava svojine vrši se shodnom primenom odredaba čl. 97. i 98. ovog zakona.

(5) Na nepokretnostima koje nisu upisane u knjigu tapija, a upisane su u katastar zemljišta, upis prava vrši se shodno odredbama čl. 96, 97. i 98. ovog zakona.

(6) U katastarskim opštinama u kojima postoji intabulaciona knjiga, podaci o teretima iz te knjige upisuju se u katastar nepokretnosti na nepokretnostima na kojima je upisano pravo prema odredbama ovog člana i čl. 96, 97. i 98. ovog zakona.

4.1.3. Nesaglasnost podataka

Član 100

(1) U slučaju nesaglasnih podataka katastra zemljišta, zemljišne knjige, knjige tapija odnosno intabulacione knjige, upis prava svojine izvršiće se u skladu sa odredbama člana 99. ovog zakona, a ostali podaci o nepokretnosti shodno podacima katastra zemljišta.

(2) Ako je u katastru zemljišta na osnovu isprave ili u obnovi premera kasnije izvršen upis u odnosu na upis u zemljišnoj knjizi, knjizi tapija odnosno intabulacionoj knjizi, upis prava svojine izvršiće se shodno čl. 96, 97. i 98. ovog zakona.

(3) Ne smatra se nesaglasnošću razlika u površini parcela i objekata nastala u postupku prevođenja postojećeg analognog katastarskog plana u digitalni oblik, ako je u propisanim granicama.

4.1.4. Upis nepokretnosti i stvarnih prava na nepokretnostima prema podacima neprovedene komasacije

Član 101

Upis nepokretnosti i stvarnih prava na nepokretnostima prema podacima neprovedene komasacije vrši se na osnovu rešenja o raspodeli komasacione mase.

4.2. Osnivanje katastra nepokretnosti prema podacima katastarskog premera

Utvrđivanje podataka o nepokretnostima i stvarnim pravima na njima

Član 102

(1) Kada u postupku izlaganja nisu osporeni podaci o parceli i stvarnim pravima na parceli koji su privremeno upisani u bazu podataka katastra nepokretnosti, ti podaci utvrđuju se kao konačni.

(2) Kada u postupku izlaganja nisu osporeni podaci o objektu i posebnom delu objekta koji su privremeno upisani u bazu podataka katastra nepokretnosti, ti podaci utvrđuju se kao konačni.

(3) Stvarna prava na objektu i posebnom delu objekta konačno se utvrđuju shodnom primenom odredaba čl. 97, 98. i 99. ovog zakona.

(4) Tereti i ograničenja upisani u zemljišnoj, odnosno u intabulacionoj knjizi preuzimaju se i upisuju u bazu podataka katastra nepokretnosti.

(5) Ako se uredno pozvano lice ne odazove pozivu smatraće se da je saglasno sa podacima privremeno upisanim u bazu podataka katastra nepokretnosti, i ti podaci utvrđuju se kao konačni.

*Otklanjanje nesaglasnosti***Član 103**

(1) Ako imao ci prava nisu saglasni sa privremeno upisanim podacima o nepokretnostima proveravaju se i otklanjaju eventualne greške u prikupljanju podataka o nepokretnostima, ispravljaju podaci privremeno upisani u bazu podataka katastra nepokretnosti i konačno utvrđuju podaci.

(2) Ako imao ci prava nisu saglasni sa privremeno upisanim podacima o stvarnim pravima na nepokretnostima, ti podaci se upoređuju sa podacima iz katastra zemljišta, zemljišne knjige, knjige tapija i intabulacione knjige i utvrđivanje stvarnih prava vrši shodnom primenom odredaba čl. 96. do 99. ovog zakona.

4.3. Zapisnik i potvrđivanje katastra nepokretnosti*Zapisnik i prigovor na zapisnik***Član 104**

(1) U postupku izlaganja vodi se zapisnik u koji se upisuju podaci o nepokretnostima i stvarnim pravima na njima.

(2) Na zapisnik iz stava 1. ovog člana učesnici u postupku mogu uložiti prigovor u roku od 8 dana od dana uručenja zapisnika.

(3) Na podatke privremeno upisane u bazu podataka katastra nepokretnosti, lica koja nisu učestvovala u postupku izlaganja, odnosno imao ci pravnog interesa, mogu podneti prigovor najkasnije do završetka osnivanja.

(4) Prigovor iz st. 2. i 3. ovog člana podnosi se komisiji za izlaganje koja je dužna da razmotri prigovor i donese rešenje u roku od osam dana.

*Pravo na žalbu, odricanje i povlačenje žalbe***Član 105**

(1) Protiv rešenja komisije za izlaganje može se izjaviti žalba u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.

(2) Stranka se može odreći prava na žalbu, a do donošenja drugostepenog rešenja može povući izjavljenu žalbu, izjavama koje se ne mogu opozvati.

(3) Žalba i izjava podnose se preko komisije za izlaganje koja je donela prvostepeno rešenje.

*Upis u katastar nepokretnosti***Član 106**

- (1) Podaci o nepokretnostima i stvarnim pravima na njima upisani u zapisniku koji nisu osporeni u postupku izlaganja, upisuju se u katastar nepokretnosti bez donošenja rešenja o upisu.
- (2) Podaci koji su osporeni upisuju se u katastar nepokretnosti danom donošenja rešenja po prigovoru, uz upis po službenoj dužnosti zabeležbe radi činjenja vidljivim da rešenje nije konačno.
- (3) Podaci o nepokretnostima i stvarnim pravima na njima upisuju se u katastar nepokretnosti i na osnovu drugostepenog rešenja ili na osnovu sudske odluke iz upravnog spora.
- (4) Ako drugostepeno rešenje, odnosno sudska odluka iz stava 3. ovog člana nisu doneti do dana završetka osnivanja katastra nepokretnosti, po drugostepenom rešenju, odnosno sudskoj odluci postupiće se u održavanju katastra nepokretnosti.
- (5) Zabeležba radi činjenja vidljivim da rešenje o upisu nije konačno briše se po službenoj dužnosti danom konačnosti tog rešenja.

*Završetak postupka izlaganja i nedozvoljenost povraćaja u pređašnje stanje i ponavljanja postupka***Član 107**

- (1) Postupak izlaganja smatra se završenim istekom roka za osnivanje katastra nepokretnosti određenog u javnom oglasu.
- (2) Ako postupak izlaganja nije završen u određenom roku, odrediće se novi rok završetka osnivanja katastra nepokretnosti i objaviti javnim oglasom.
- (3) Posle završetka postupka izlaganja nije dozvoljen povraćaj u pređašnje stanje i ponavljanje postupka, u skladu sa odredbama zakona kojim je uređen opšti upravni postupak.

*Potvrđivanje katastra nepokretnosti***Član 108**

- (1) Kad Zavod utvrdi da je katastar nepokretnosti osnovan u skladu sa ovim zakonom, potvrđuje ga rešenjem, koje se objavljuje na internet stranici Zavoda.
- (2) Katastar nepokretnosti primenjuje se od dana donošenja rešenja iz stava 1. ovog člana.

5. OBNOVA KATASTRA NEPOKRETNOSTI

Obnova katastra nepokretnosti**Član 109**

(1) Obnova katastra nepokretnosti jeste ponovno osnivanje katastra nepokretnosti prema podacima katastarskog ili komasacionog premera u katastarskoj opštini ili delu katastarske opštine u kojoj postoji katastar nepokretnosti.

(2) Obnova katastra nepokretnosti vrši se u postupku izlaganja na javni uvid podataka o nepokretnostima i pravima na njima od strane komisije za izlaganje, shodnom primenom odredaba ovog zakona o osnivanju katastra nepokretnosti prema podacima katastarskog premera, u pogledu nadležnosti, postupka izlaganja i utvrđivanja podataka o nepokretnostima i stvarnim pravima na njima i potvrđivanja katastra nepokretnosti.

(3) U postupku obnove katastra nepokretnosti preuzimaju se tereti i ograničenja koji su već upisani u bazu podataka katastra nepokretnosti.

Razlozi za obnovu katastra nepokretnosti**Član 110**

(1) Obnova katastra nepokretnosti vrši se:

- 1) ako je postojeći premer katastra nepokretnosti u stereografskoj ili Zoldnerovoj projekciji;
- 2) u cilju unapređenja tačnosti postojećeg premera;
- 3) ako su podaci katastra nepokretnosti uništeni ili neupotrebljivi.

(2) Odluku o katastarskom premeru i obnovi katastra nepokretnosti donosi Zavod.

6. ADRESNI REGISTAR I REGISTAR PROSTORNIH JEDINICA***Adresni registar*****Član 111**

(1) Adresni registar jeste osnovni i javni registar o kućnim brojevima i nazivima ulica i trgova u naseljenom mestu.

(2) Adresni registar iz stava 1. ovog člana vodi i održava Zavod.

(3) Adresni registar obuhvata utvrđivanje kućnih brojeva za stambene i poslovne zgrade, kao i za građevinske parcele, označavanje zgrada i građevinskih parcela kućnim brojevima i označavanje naseljenih mesta, ulica i trgova i vođenje podataka o kućnim brojevima, ulicama i trgovima.

Registar prostornih jedinica

Član 112

Registar prostornih jedinica jeste osnovni i javni registar o granicama prostornih jedinica, nazivima i matičnim brojevima prostornih jedinica utvrđenih u skladu sa zakonom.

7. ODRŽAVANJE KATASTRA NEPOKRETNOSTI

7.1. Zajedničke odredbe

Održavanje katastra nepokretnosti

Član 113

Održavanje katastra nepokretnosti jeste prikupljanje, utvrđivanje i provođenje nastalih promena na nepokretnostima i stvarnim pravima na njima, koje su od uticaja na podatke katastra nepokretnosti nastale posle potvrđivanja katastra nepokretnosti u skladu sa odredbama ovog zakona.

Promene u postupku održavanja katastra nepokretnosti

Član 114

(1) Promene u postupku održavanja, u smislu ovog zakona, jesu promene na nepokretnostima i stvarnim pravima na njima nastale:

- 1) deobom, spajanjem parcela, promenom granica parcela ili realizacijom projekta parcelacije;
- 2) izgradnjom, rekonstrukcijom, dogradnjom, uklanjanjem objekta i formiranjem posebnih delova objekta;
- 3) rekonstrukcijom i dogradnjom posebnog dela objekta, deobom ili spajanjem posebnih delova objekata;
- 4) promenom načina korišćenja objekta i posebnog dela objekta;
- 5) promenom vrste i načina korišćenja zemljišta;
- 6) utvrđivanjem i promenom kućnog broja kao i promenom naziva ulice i trga;

- 7) promenom granica, naziva i matičnih brojeva prostornih jedinica;
- 8) promenom lestvice katastarskog prihoda;
- 9) promenom vrednosti nepokretnosti;
- 10) promenom koja se odnosi na sticanje, prenos, ograničenje i prestanak stvarnog prava ili držaoca nepokretnosti;
- 11) promenom ličnih, statusnih i drugih podataka o imaocu prava na nepokretnosti.

(2) Izgrađenim objektom, u smislu ovog zakona, smatra se objekat koji je stavljen pod krov ili je stavljen u funkciju za koju je namenjen.

(3) Ne smatra se promenom razlika u površini parcela i objekata nastala u postupku prevođenja postojećeg analognog katastarskog plana u digitalni oblik, ako je u propisanim granicama.

Nadležnost za prikupljanje podataka o nastalim promenama

Član 115

(1) Prikupljanje podataka o nastalim promenama na nepokretnostima i izvođenje radova na terenu iz člana 114. tač. 1) do 5) ovog zakona, kao i obnavljanje granica parcele i identifikaciju parcele, obavlja geodetska organizacija.

(2) Poslove iz stava 1. ovog člana obavlja i Zavod:

- 1) ako na teritoriji jedinice lokalne samouprave nije registrovana geodetska organizacija;
- 2) ako je na teritoriji jedinice lokalne samouprave registrovana geodetska organizacija, na izričit zahtev stranke i pod uslovom da je katastar nepokretnosti osnovan u svim katastarskim opštinama za koje je nadležna uža unutrašnja jedinica Zavoda;
- 3) u postupku po službenoj dužnosti.

Unapređenje kvaliteta podataka premera

Član 116

(1) U postupku održavanja katastra nepokretnosti unapređuje se, na propisan način, kvalitet podataka postojećeg premera za određenu nepokretnost.

(2) Prilikom unapređenja kvaliteta podataka može se promeniti oblik i površina nepokretnosti u propisanim vrednostima.

Podnošenje zahteva za provođenje promene na nepokretnosti**Član 117**

- (1) Imalac prava na nepokretnosti dužan je da u roku od 30 dana od nastanka promene podnese zahtev za provođenje promene Zavodu.
- (2) Uz zahtev iz stava 1. ovog člana imalac prava dužan je da dostavi ispravu za upis koja je osnov za upis promene, odnosno isprave na osnovu kojih se mogu utvrditi nastale promene na nepokretnostima.
- (3) Za promene za koje je potrebno prethodno izvesti radove na terenu i prikupiti podatke o nastalim promenama, imalac prava dužan je da uz zahtev iz stava 1. ovog člana dostavi izjavu geodetske organizacije da prihvata izvršenje radova na terenu, kada radove izvodi geodetska organizacija.
- (4) Zahtev i izjava iz stava 3. ovog člana podnose se na propisanom obrascu.
- (5) Troškove utvrđivanja i provođenja promena snosi podnosilac zahteva.

Dostavljanje, pregled i prijem elaborata**Član 118**

- (1) Geodetska organizacija je dužna da u roku od 30 dana od dana preuzimanja podataka premera, dostavi Zavodu elaborat geodetskih radova i zapisnik o izvršenom uviđaju.
- (2) Kad se radovi izvode na osnovu ugovora o izvođenju geodetskih radova, geodetska organizacija je dužna da elaborat geodetskih radova dostavi u roku utvrđenom ugovorom koji se dostavlja uz prijavu radova.
- (3) Zavod vrši pregled elaborata koji obuhvata kontrolu i proveru kvaliteta izvedenih geodetskih radova i primenu propisa, standarda i tehničkih normativa.
- (4) Ako elaborat nema nedostataka Zavod overava i prima elaborat.
- (5) Kad se u postupku pregleda elaborata utvrde nedostaci, zapisnikom se nalaže geodetskoj organizaciji da u ostavljenom roku nedostatke otkloni.
- (6) Ako u ostavljenom roku nedostaci nisu otklonjeni, Zavod rešenjem odbija provođenje promene.

Praćenje nastalih promena na nepokretnostima**Član 119**

(1) U cilju obezbeđenja ažurnosti katastra nepokretnosti Zavod po službenoj dužnosti prati promene na nepokretnostima.

(2) Praćenje se vrši upoređenjem podataka katastra nepokretnosti sa podacima dobijenim periodičnim snimanjem teritorije Republike Srbije iz vazduha ili podacima dobijenim drugim metodama i postupcima.

(3) Državni i drugi organi, preduzeća, ustanove i druge organizacije dužni su da Zavodu dostave isprave koje su od uticaja na podatke o nepokretnostima i prostornim jedinicama.

Oštećenje, uništenje i izmeštanje geodetskih belega**Član 120**

(1) Kad se na nepokretnosti izvode građevinski ili drugi radovi koji mogu oštetiti ili uništiti geodetske belege ili smanjiti mogućnost njihovog korišćenja, investitor, odnosno izvođač radova, dužan je da najmanje 15 dana pre otpočinjanja radova, o tome obavesti Zavod.

(2) Ako usled izvođenja radova iz stava 1. ovog člana postojeću geodetsku belegu treba izmestiti ili uništiti ili ako se usled tih radova smanji mogućnost njenog korišćenja, investitor snosi sve troškove postavljanja geodetske belege i određivanja koordinate tačke.

(3) Imalac prava na nepokretnosti na čijoj se nepokretnosti nalaze geodetske belege, dužan je da o svakom oštećenju, uništenju, pomeranju ili izmeštanju belega, obavesti Zavod u roku od 15 dana od dana saznanja.

7.2. Postupak upisa promena na nepokretnostima i stvarnim pravima na njima**Upis po skraćenom postupku****Član 121**

(1) Upis u katastar nepokretnosti vrši se, po pravilu, po skraćenom postupku na osnovu priloženih isprava.

(2) U slučaju kada se utvrdi da se na osnovu priloženih isprava ne može odlučiti po zahtevu, može se sprovesti ispitni postupak (saslušanje stranaka, uviđaj, veštačenje i drugo).

Stranke u postupku upisa**Član 122**

Stranke u postupku upisa su:

- 1) lice u čiju korist se odlučuje o upisu;
- 2) upisani prethodnik;
- 3) svako lice radi zaštite svojih prava ili pravnih interesa.

Podnošenje zahteva za upis**Član 123**

- (1) Zahtev za upis se podnosi u pisanom obliku.
- (2) Zahtev može podneti stranka iz člana 122. ovog zakona.
- (3) Upis zajedničkih prava može zahtevati bilo koji od zajedničara u korist svih, na osnovu overenog ovlašćenja ostalih zajedničara.
- (4) Ako se radi o upisu prava deljivih srazmerno celini, svaki imalac prava može da zahteva upis odgovarajućeg dela u svoju korist, pri čemu će se izvršiti upis i u korist drugih imalaca prava.
- (5) Stranka ne može podneti nov zahtev ako je po ranijem zahtevu za upis istog prava i na osnovu istih isprava odnosno dokaza, doneta konačna odluka.

Uredan zahtev**Član 124**

- (1) Uredan zahtev za upis prava u katastar nepokretnosti mora da sadrži:
 - 1) prezime, ime i ime jednog roditelja, adresu i jedinstveni matični broj građana, odnosno naziv, sedište, adresu i matični broj podnosioca zahteva;
 - 2) naziv katastarske opštine i označenje nepokretnosti za koju se traži upis, prema podacima katastra nepokretnosti;
 - 3) stvarno pravo ili promenu za koju se zahteva upis.
- (2) Uz zahtev za upis u katastar nepokretnosti prilažu se isprave za upis u originalu, overenom prepisu ili overenoj kopiji.

(3) Ako zahtev za upis nije uredan, ili ako uz zahtev nisu priloženi svi potrebni dokazi, podnosiocu zahteva naložiće se zaključkom da u određenom roku zahtev uredi, odnosno priloži potrebne dokaze.

Redosled rešavanja zahteva

Član 125

(1) Za odlučivanje o osnovanosti upisa merodavno je stanje katastra nepokretnosti u trenutku kada je zahtev za upis primljen.

(2) Zavod upisuje godinu, mesec, dan, čas i minut prijema zahteva za upis i istovremeno na nepokretnosti na koju se odnosi zahtev upisuje zabeležbu vremena prijema i broj zahteva.

(3) Kada je podneto više zahteva za upis na istoj nepokretnosti, prvo će se uzeti u postupak zahtev koji je prvi primljen.

(4) Po konačnom rešavanju ranijeg zahteva, uzimaju se u postupak ostali zahtevi, po redosledu prijema.

Odlučivanje o zahtevu za upis

Član 126

(1) Zahtev se usvaja i dozvoljava upis, kad su ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom, i kad je zahtev u skladu sa sadržinom podnesene isprave.

(2) Ako nisu ispunjeni uslovi za upis, zahtev se odbija.

(3) Zahtev za upis se odbacuje kada je doneta konačna odluka o stvari po ranijem zahtevu stranke iz člana 123. stav 5. ovog zakona, ili ako podnosilac zahteva u određenom roku zahtev ne uredi i ne priloži potrebne dokaze shodno članu 124. stav 3. ovog zakona.

(4) O upisu se odlučuje rešenjem.

Sadržina rešenja o upisu i dostavljanje rešenja

Član 127

(1) Rešenje o upisu u katastar nepokretnosti sadrži: vrstu upisa, vrstu stvarnog prava, označenje nepokretnosti, podatke o licu u čiju korist se vrši upis, podatke o upisanom prethodniku, podatke o visini administrativne takse, naknade za upis i drugo.

(2) Rešenje o odbijanju upisa u katastru nepokretnosti ili odbacivanju zahteva za upis sadrži: podatke o zahtevanoj vrsti upisa, vrsti stvarnog prava, opisu nepokretnosti i licu čiji se zahtev

odbija, odnosno odbacuje, sa razlozima za odbijanje upisa, odnosno odbacivanje zahteva, podatke o visini administrativne takse, naknade za upis koja se vraća i drugo.

(3) Rešenje iz st. 1. i 2. ovog člana dostavlja se strankama u postupku upisa.

Upis

Član 128

(1) Upis u katastar nepokretnosti vrši se danom donošenja rešenja kojim je upis dozvoljen, uz upis po službenoj dužnosti zabeležbe radi činjenja vidljivim da rešenje o upisu nije konačno.

(2) Upis u katastar nepokretnosti vrši se i na osnovu drugostepenog rešenja kojim se dozvoljava upis ili na osnovu sudske odluke iz upravnog spora, danom prijema drugostepenog rešenja, odnosno sudske odluke.

(3) Pod upisom u slučajevima iz st. 1. i 2. ovog člana, podrazumeva se i brisanje prava na nepokretnosti, kao i brisanje upisa izvršenog prvostepenim rešenjem koje je poništeno.

Pravo na žalbu, odricanje i povlačenje žalbe

Član 129

(1) Protiv rešenja donetog u prvom stepenu može se izjaviti žalba u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.

(2) Stranka se može odreći prava na žalbu, a do donošenja drugostepenog rešenja može povući izjavljenu žalbu, izjavama koje se ne mogu opozvati.

Postupanje do konačnosti rešenja

Član 130

(1) Do konačnosti rešenja donetog u prvom stepenu neće se odlučivati po novom zahtevu za upis na istoj nepokretnosti.

(2) Zabeležba radi činjenja vidljivim da rešenje o upisu nije konačno briše se po službenoj dužnosti danom konačnosti tog rešenja.

Izmena prvenstvenog reda upisa

Član 131

(1) Imalac prava može podneti zahtev za upis izmene prvenstvenog reda tog prava.

(2) Uz zahtev iz stava 1. ovog člana dostavlja se saglasnost svih lica čija bi prava bila povređena izmenom prvenstvenog reda.

Zakovitost i savesnost upisanog držaoca

Član 132

Državina držaoca upisana u skladu sa čl. 96, 97. i 98. ovog zakona, smatra se zakonitom i savesnom od dana upisa.

Brisanje držaoca i upis svojine na parceli

Član 133

(1) Na zahtev lica koje je upisano kao držalac parcele, u smislu ovog zakona, odnosno njegovog pravnog sledbenika, vrši se upis prava svojine na parceli u korist tog lica, ako je od dana početka primene katastra nepokretnosti proteklo tri godine i ako treće lice u tom periodu ne podnese zahtev za upis prava svojine na osnovu isprave za upis.

(2) Upis prava svojine na parceli u korist lica iz stava 1. ovog člana upisanog kao držaoca parcele, izvršiće se rešenjem o dozvoli upisa i pre isteka roka od tri godine, ako to lice dostavi ispravu za upis.

(3) Kad se utvrdi da je zahtev trećeg lica iz stava 1. ovog člana osnovan, donosi se rešenje o dozvoli upisa prava trećeg lica i brisanju držaoca parcele.

(4) Brisanje držaoca i upis prava svojine, prava korišćenja, odnosno zakupa na parceli u državnoj, odnosno javnoj svojini dozvoliće se na osnovu isprave kojom je pravo svojine, pravo korišćenja, odnosno zakupa stečeno.

(5) Protiv rešenja kojim se dozvoljava ili odbija upis može se izjaviti žalba u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.

Brisanje držaoca i upis svojine na objektu i posebnom delu objekta

Član 134

(1) Na zahtev lica koje je upisano kao držalac objekta, u smislu ovog zakona, odnosno njegovog pravnog sledbenika, vrši se upis prava svojine na objektu, u korist tog lica, kad se ispune uslovi iz člana 97. st. 1. i 2. ovog zakona.

(2) Na zahtev lica koje je upisano kao držalac posebnog dela objekta, u smislu ovog zakona, odnosno njegovog pravnog sledbenika, vrši se upis prava svojine na posebnom delu objekta, u korist tog lica, kad se ispune uslovi iz člana 98. st. 1. i 2. ovog zakona.

(3) Kada je zahtev držaoca ili trećeg lica osnovan, donosi se rešenje o dozvoli upisa prava svojine i brisanju držaoca ili rešenje o odbijanju ako je zahtev neosnovan.

(4) Protiv rešenja iz stava 3. ovog člana može se izjaviti žalba u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.

Upis promene držaoca

Član 135

(1) Na nepokretnostima na kojima je u postupku osnivanja katastra nepokretnosti upisan držalac, pre proteka roka od tri godine od dana početka primene katastra nepokretnosti, dozvoliće se promena držaoca na osnovu rešenja o nasleđivanju ili ugovora o doživotnom izdržavanju.

(2) Na objektima i posebnim delovima objekata, osim promene na osnovu rešenja o nasleđivanju ili ugovora o doživotnom izdržavanju, dozvoliće se promena držaoca i na osnovu druge isprave za upis, shodnom primenom opštih uslova za upis iz člana 83. ovog zakona, pri čemu se upisanim prethodnikom smatra upisani držalac objekta ili posebnog dela objekta.

(3) U postupku održavanja katastra nepokretnosti, kada nema uslova za upis stvarnog prava, dozvoliće se upis držaoca prilikom provođenja promene nastale izgradnjom, rekonstrukcijom, dogradnjom, deobom ili spajanjem objekata, odnosno posebnog dela objekta, kao i dalja promena držaoca u smislu stava 2. ovog člana.

Brisanje upisa kojima je istekla važnost

Član 136

(1) Oročeni upisi i upisi kojima je istekla važnost brišu se po zahtevu stranke ili po službenoj dužnosti.

(2) Brisanje zabeležbe radi činjenja vidljivim da rešenje o upisu u katastar nepokretnosti, odnosno katastar vodova nije konačno i zabeležbe da je protiv drugostepenog rešenja donetog u postupku osnivanja katastra nepokretnosti i osnivanja katastra vodova, odnosno njihovog održavanja, pokrenut upravni spor, vrši se bez donošenja rešenja o brisanju.

7.3. Ispravljanje grešaka u održavanju katastra nepokretnosti

Ispravljanje grešaka u održavanju katastra nepokretnosti

Član 137

(1) U postupku održavanja katastra nepokretnosti Zavod po službenoj dužnosti ili po zahtevu stranke, ispravlja sve utvrđene greške, nedostatke i propuste u podacima o nepokretnostima.

(2) Greške, nedostaci i propusti o upisanim stvarnim pravima na nepokretnostima, mogu se ispraviti u roku od 3 godine od dana upisa u održavanju katastra nepokretnosti, ili u roku od 3 godine od dana početka primene katastra nepokretnosti.

(3) O ispravci iz st. 1. i 2. ovog člana, Zavod donosi rešenje protiv koga se može izjaviti žalba u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.

(4) U smislu stava 2. ovog člana, ne može se postupiti ako nema saglasnosti lica koje je posle pogrešnog upisa, upisalo svoje stvarno pravo smatrajući podatke katastra nepokretnosti istinitim i potpunim, u skladu sa načelom pouzdanja.

Glava VII

KATASTAR VODOVA

1. OSNOVNE ODREDBE

Katastar vodova

Član 138

(1) Katastar vodova jeste osnovni registar o vodovima i stvarnim pravima na njima.

(2) U cilju osnivanja katastra vodova državni organi, privredna društva, preduzeća i druga pravna lica dužni su da omoguće korišćenje dokumentacije o vodovima kojom raspolažu.

Sastav katastra vodova

Član 139

Katastar vodova sastoji se od:

- 1) elaborata premera vodova;
- 2) zbirke isprava;
- 3) baze podataka katastra vodova.

Elaborat premera vodova

Član 140

(1) Elaborat premera vodova jeste skup dokumenata i podataka nastalih u postupku projektovanja i realizacije premera vodova i dokumentacije o vodovima kojom raspolažu državni organi, privredna društva, preduzeća i druge organizacije, na osnovu kojih se osniva katastar vodova.

(2) Elaborat premera vodova čuva se trajno.

Zbirka isprava

Član 141

(1) Zbirka isprava jeste skup isprava na osnovu kojih je izvršen upis ili brisanje upisa na vodovima.

(2) Zbirka isprava čuva se trajno.

Baza podataka katastra vodova

Član 142

Baza podataka katastra vodova jeste skup geoprostornih i drugih podataka o vodovima, stvarnim pravima na njima i imaočima stvarnih prava, i naročito sadrži sledeće tematske celine:

- 1) vodovodna mreža;
- 2) kanalizaciona i drenažna mreža;
- 3) toplovodna mreža;
- 4) elektroenergetska mreža;
- 5) telekomunikaciona mreža;
- 6) naftovodna mreža;
- 7) gasovodna mreža;
- 8) zajednički objekti vodova.

Katastarski plan vodova

Član 143

(1) Katastarski plan vodova jeste dvodimenzionalni prikaz vodova u ravni državne projekcije, i izdaje se na osnovu baze podataka katastra vodova i katastra nepokretnosti u digitalnom ili analognom obliku.

(2) Katastarski plan iz stava 1. ovog člana izdaje se u propisanom formatu, obliku i razmeri.

List vodova

Član 144

List vodova sadrži podatke o vodovima i stvarnim pravima na njima i izdaje se iz baze podataka katastra vodova i katastra nepokretnosti u propisanom obliku i sadržaju.

2. OSNIVANJE I ODRŽAVANJE KATASTRA VODOVA**Upis u katastar vodova****Član 145**

(1) Osnivanje katastra vodova jeste upis vodova i stvarnih prava na njima na osnovu podataka elaborata premera i zbirke isprava.

(2) Upis u katastar vodova vrši Zavod, o čemu donosi rešenje koje dostavlja imaoocu prava na vodu, odnosno držaocu.

(3) Protiv rešenja iz stava 1. ovog člana može se izjaviti žalba u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.

(4) U pogledu upisa stvarnih prava na vodovima shodno se primenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na upis stvarnih prava na objektu u katastru nepokretnosti.

Provođenje promena u katastru vodova**Član 146**

(1) Održavanje katastra vodova jeste provođenje promena u katastru vodova nastalih izgradnjom, rekonstrukcijom i uklanjanjem postojećeg voda ili prestankom korišćenja postojećeg voda, kao i provođenje promena koje se odnose na sticanje, prenos, ograničenje i prestanak stvarnog prava ili držaoca voda.

(2) Prikupljanje podataka o nastalim promenama na vodovima i izvođenje geodetskih radova na terenu obavlja geodetska organizacija.

(3) U postupku provođenja promena u katastru vodova može se, na propisan način, unaprediti kvalitet podataka postojećeg premera za određeni vod.

Podnošenje zahteva za provođenje promene na vodovima**Član 147**

(1) Imalac prava na vodu dužan je da, u roku od tri dana od dana nastanka promene na vodu, podnese zahtev za provođenje promene.

(2) Uz zahtev iz stava 1. ovog člana imalac prava dužan je da dostavi ispravu za upis koja je osnov za upis promene, odnosno isprave na osnovu kojih se mogu utvrditi nastale promene na vodovima.

(3) Za promene za koje je potrebno prethodno izvesti radove na terenu i prikupiti podatke o nastalim promenama, imalac prava dužan je da uz zahtev iz stava 1. ovog člana dostavi izjavu geodetske organizacije da prihvata izvršenje radova na terenu.

(4) Podzemni vodovi ne smeju se zatrtati pre nego što se izvrši geodetsko merenje i prikupljanje podataka o vodovima.

(5) Zahtev i izjava iz stava 3. ovog člana podnose se na propisanom obrascu.

Dostavljanje, pregled i prijem elaborata

Član 148

(1) Geodetska organizacija je dužna da u roku od 30 dana od dana preuzimanja podataka premera, dostavi Zavodu elaborat geodetskih radova.

(2) Kad se radovi izvode na osnovu ugovora, geodetska organizacija je dužna da elaborat geodetskih radova dostavi u roku utvrđenom ugovorom koji se dostavlja uz prijavu radova.

(3) Zavod vrši pregled elaborata koji obuhvata kontrolu i proveru kvaliteta izvođenja geodetskih radova i primenu propisa, standarda i tehničkih normativa.

(4) Ako elaborat nema nedostataka Zavod overava i prima elaborat, o čemu izdaje potvrdu geodetskoj organizaciji.

(5) Kad se u postupku pregleda elaborata utvrde nedostaci, zapisnikom se nalaže geodetskoj organizaciji da u ostavljenom roku nedostatke otkloni.

(6) Ako u ostavljenom roku nedostaci nisu otklonjeni, Zavod rešenjem odbija provođenje promene.

(7) Protiv rešenja iz stava 6. ovog člana može se izjaviti žalba u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja imaoocu prava na vodu.

**Glava VIII
PROCENA VREDNOSTI NEPOKRETNOSTI****Procena vrednosti nepokretnosti****Član 149**

- (1) Procena vrednosti nepokretnosti jeste utvrđivanje tržišne vrednosti nepokretnosti upisanih u katastar nepokretnosti.
- (2) Tržišna vrednost nepokretnosti, u smislu ovog zakona, je vrednost određena postupcima i metodama masovne procene vrednosti nepokretnosti.
- (3) Procenu i vođenje vrednosti nepokretnosti obavlja Zavod.

Masovna procena vrednosti nepokretnosti**Član 150**

Masovna procena vrednosti nepokretnosti obuhvata generalnu procenu vrednosti nepokretnosti i određivanje vrednosti pojedinačne nepokretnosti na osnovu podataka iz generalne procene vrednosti.

Generalna procena i određivanje vrednosti pojedinačne nepokretnosti**Član 151**

- (1) Generalna procena vrednosti je određivanje modela procene vrednosti za različite vrste nepokretnosti.
- (2) Zavod određuje model procene vrednosti iz stava 1. ovog člana najmanje svake tri godine.
- (3) Pre određivanja konačnog modela iz stava 1. ovog člana, privremene podatke generalne procene vrednosti Zavod dostavlja lokalnoj samoupravi za to područje na mišljenje, koja je dužna da se o tome izjasni u roku od 30 dana.
- (4) Privremeni podaci objavljuju se i na internet stranici Zavoda.
- (5) Podatak o određenoj vrednosti nepokretnosti, sa datumom određivanja, upisuje se u bazu podataka katastra nepokretnosti.

Evidencija tržišnih cena nepokretnosti**Član 152**

(1) Za potrebe masovne procene vrednosti nepokretnosti, Zavod vodi evidenciju tržišnih cena nepokretnosti, koja sadrži podatke iz kupoprodajnih ugovora i ugovora o zakupu nepokretnosti.

(2) Organ nadležan za overu ugovora dužan je da dostavi Zavodu kopije overenih kupoprodajnih ugovora i ugovora o zakupu.

(3) Za potrebe formiranja evidencije tržišnih cena nepokretnosti organ nadležan za utvrđivanje i naplatu poreza, dužan je da dostavi podatke iz ugovora iz stava 1. ovog člana za period od 2007. godine do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Glava IX**TOPOGRAFSKO-KARTOGRAFSKA DELATNOST****Topografsko-kartografska baza podataka****Član 153**

(1) Podaci topografskog premera i podaci iz drugih izvora vode se u topografsko-kartografskoj bazi podataka, koja naročito sadrži sledeće tematske celine:

- 1) objekti;
- 2) saobraćajna mreža;
- 3) hidrografija;
- 4) način korišćenja zemljišta;
- 5) geografska i druga imena;
- 6) digitalni model terena;
- 7) digitalni ortofoto.

(2) Za potrebe ažuriranja topografsko-kartografske baze podataka iz stava 1. ovog člana, vrši se periodično snimanje iz vazduha teritorije Republike Srbije i prikupljanje podataka drugim metodama i postupcima.

(3) Periodično snimanje iz vazduha teritorije Republike Srbije Zavod sprovodi najmanje jednom u pet godina.

Osnovna državna karta i ostale karte**Član 154**

(1) Na osnovu podataka topografsko-kartografske baze podataka Zavod izrađuje osnovnu državnu kartu razmere 1:5000 i 1:10000.

(2) Pored karte iz stava 1. ovog člana, Zavod izrađuje i topografske, tematske i pregledne karte u sitnijim razmerama i ortofotokarte kao osnovu za planiranje, tematsku obradu, grafičko prikazivanje, vođenje statistike i za druge potrebe.

(3) Karte iz st. 1. i 2. ovog člana prikazuju se u digitalnom i analognom obliku u sistemu neprekidnog niza listova karata za teritoriju Republike Srbije, odnosno za izabrano područje.

Digitalni ortofoto i digitalni model terena**Član 155**

Digitalni ortofoto i digitalni model terena izrađuju se za potrebe geodetsko-katastarskog informacionog sistema i nacionalne infrastrukture geoprostornih podataka, kao i za potrebe formiranja osnovnog topografskog modela i izrade osnovne državne karte i ostalih karata.

Izdavanje kartografskih publikacija**Član 156**

(1) Kartografske publikacije, u smislu ovog zakona, jesu osnovna državna karta, digitalni ortofoto, digitalni model terena, snimci iz vazduha, topografske, pregledne, tematske i druge karte i planovi teritorije Republike Srbije ili njenog dela, atlas, albumi i katalozi karata svih vrsta i izdanja, pregledni listovi karata i planova, digitalni podaci i baze podataka o prostoru.

(2) Organ nadležan za poslove odbrane dužan je da Zavodu dostavi granice područja od posebnog značaja za odbranu zemlje koja se ne mogu prikazivati na kartografskim publikacijama.

(3) Kartografske publikacije iz stava 1. ovog člana izdaju se i mogu se staviti u promet uz prethodno pribavljenu saglasnost Zavoda.

(4) U postupku izdavanja saglasnosti Zavod proverava izvor podataka korišćenih za izradu kartografske publikacije, primenu propisa i adekvatnost prikaza područja od posebnog značaja za odbranu zemlje na kartografskoj publikaciji.

(5) Organ nadležan za poslove odbrane izdaje kartografske publikacije bez saglasnosti Zavoda.

Glava X**GEODETSKO-KATASTARSKI INFORMACIONI SISTEM****Sadržina geodetsko-katastarskog informacionog sistema****Član 157**

Geodetsko-katastarski informacioni sistem sastoji se od podsistema koji sadrže podatke i servise podataka osnovnih geodetskih radova, katastra nepokretnosti, adresnog registra, registra prostornih jedinica, registra geografskih imena, katastra vodova i topografsko-kartografskih podataka, kao i drugih podataka u skladu sa članom 10. ovog zakona.

Principi i razvoj geodetsko-katastarskog informacionog sistema**Član 158**

Geodetsko-katastarski informacioni sistem obezbeđuje prikupljanje, upravljanje, održavanje, pristup i korišćenje podsistema iz člana 157. ovog zakona, na principima:

- 1) vođenja podataka na jednom referentnom mestu i omogućavanja pristupa i razmene na različitim nivoima u okviru Zavoda;
- 2) vođenja kao metapodataka informacija o podacima i servisima koje opisuju i omogućavaju njihovo pronalaženje;
- 3) definisanja podataka i servisa poštujući nacionalne i međunarodne standarde;
- 4) omogućavanja korisnicima izvan Zavoda pristup jasno prikazanim podacima preko *web* servisa;
- 5) omogućavanja izdavanja dokumenata u elektronskom ili drugom obliku;
- 6) obezbeđenja usluga elektronskog poslovnog prometa za korišćenje podataka i servisa koji zahtevaju novčanu naknadu;
- 7) obezbeđivanja mera zaštite informacionog sistema u svim fazama funkcionisanja.

Glava XI**NACIONALNA INFRASTRUKTURA GEOPROSTORNIH PODATAKA****Subjekti NIGP-a****Član 159**

(1) NIGP se odnosi na digitalne geopodatke i odgovarajuće servise geopodataka za teritoriju Republike Srbije koji su u nadležnosti:

- 1) organa državne uprave;
- 2) organa lokalne samouprave;
- 3) javnih preduzeća;
- 4) pravnih lica kojima je povereno upravljanje geopodacima;
- 5) pravnih lica koja koriste podatke i servise obuhvaćene NIGP-om i koja pružaju usluge javnih servisa na osnovu tih geopodataka.

(2) Organi, javna preduzeća i pravna lica iz stava 1. ovog člana jesu subjekti NIGP-a.

Osnivanje, održavanje i korišćenje geopodataka NIGP-a**Član 160**

(1) Osnivanje NIGP-a obuhvata:

- 1) formiranje metapodataka za skupove i servise geopodataka;
- 2) formiranje skupova geopodataka i baze geopodataka;
- 3) formiranje servisa geopodataka;
- 4) tehnologiju umrežavanja.

(2) Održavanje NIGP-a podrazumeva ažuriranje podataka iz stava 1. tač. 1) i 2) ovog člana i obezbeđivanje funkcionisanja servisa i tehnologija iz stava 1. tač. 3) i 4) ovog člana.

(3) Osnivanje i održavanje geopodataka NIGP-a u nadležnosti je subjekata NIGP-a.

(4) Za korišćenje geopodataka zaključuju se sporazumi o razmeni, pristupu i korišćenju geopodataka između subjekata NIGP-a, a za njegovo funkcionisanje utvrđuju se mehanizmi koordinacije i nadzora nad procesima i procedurama osnivanja i korišćenja geopodataka.

(5) NIGP se osniva i održava u skladu sa Direktivom Evropske unije - *Infrastructure for Spatial Information in the European Community* - INSPIRE i drugim standardima.

Sadržina NIGP-a

Član 161

(1) NIGP naročito sadrži metapodatke, servise i skupove geopodataka:

- 1) geodetsko-katastarskog informacionog sistema;
- 2) o zaštiti životne sredine;
- 3) o prostorno-planskim dokumentima;
- 4) o saobraćajnim i telekomunikacionim mrežama;
- 5) o mineralnim sirovinama i energetske izvora;
- 6) o režimu voda;
- 7) o zaštićenim nepokretnim kulturnim dobrima;
- 8) o prostorima od značaja za razvoj turizma i turističkim mestima;
- 9) o geologiji, geofizici, meteorologiji, poljoprivredi i pedologiji;
- 10) o demografiji i zdravlju;
- 11) o industrijskim i proizvodnim kapacitetima.

(2) Na osnovu skupova geopodataka iz stava 1. ovog člana formiraju se teme NIGP-a.

Metapodaci

Član 162

(1) Metapodaci su informacije o:

- 1) skupovima i servisima geopodataka;
- 2) usklađenosti geopodataka sa propisanim normama;
- 3) uslovima pristupa i korišćenja skupova i servisa geopodataka;

- 4) kvalitetu i ažurnosti skupova geopodataka;
- 5) organima, javnim preduzećima ili pravnim licima odgovornim za osnivanje, održavanje, pristup, razmenu i korišćenje skupovima i servisima geopodataka;
- 6) skupovima geopodataka kojima je pristup ograničen i razloge ograničenja.

(2) Subjekti NIGP-a dužni su da obezbede opise skupova geopodataka i servisa, u obliku metapodataka.

Skupovi i servisi geopodataka

Član 163

(1) Skupovi i servisi geopodataka obuhvaćeni NIGP-om formiraju se tako da su usklađeni sa normama i protokolima za razmenu geopodataka.

(2) Servisi geopodataka treba da omoguće pronalaženje, pristup i preuzimanje podataka, kao i povezivanje sa drugim servisima geopodataka.

(3) Korišćenje skupova i servisa geopodataka od strane subjekata i korisnika vrši se u skladu sa pravima pristupa i propisanim naknadama.

Nacionalni geoportal NIGP-a

Član 164

(1) Zavod osniva, održava i upravlja nacionalnim geoportalom NIGP-a.

(2) Preko nacionalnog geoportala Zavod održava javni servis metapodataka i obezbeđuje subjektima i korisnicima povezivanje sa drugim servisima uključenim u NIGP, kao i pronalaženje, pristup i korišćenje geopodataka NIGP-a.

Ograničenja pristupa skupovima i servisima geopodataka

Član 165

Javni pristup skupovima i servisima geopodataka može biti ograničen ako bi takav pristup nepovoljno uticao na:

- 1) poverljivost postupaka javnih institucija gde je poverljivost uređena zakonom;
- 2) međunarodne odnose, javnu sigurnost i nacionalnu odbranu;

- 3) vođenje sudskih postupaka, sposobnost pojedinca da ima pravedan proces ili sposobnost javne institucije da sprovede istragu krivične ili prekršajne prirode;
- 4) poverljivost komercijalnih, industrijskih, statističkih i poreskih informacija, gde je takva poverljivost propisana zakonom;
- 5) prava intelektualne svojine;
- 6) poverljivost ličnih podataka ili dosijea koji se odnose na fizičko lice, ako to lice nije dalo pristanak za otkrivanje informacija, a gde je takva poverljivost propisana zakonom;
- 7) zaštitu životne sredine na koju se informacije odnose.

Organi NIGP-a

Član 166

- (1) Organi NIGP-a su Savet i radne grupe NIGP-a.
- (2) Savet NIGP-a čini deset članova koje imenuje i razrešava Vlada, od kojih je jedan predsednik.
- (3) U Savet NIGP-a Vlada imenuje po jednog predstavnika:
 - 1) Republičkog geodetskog zavoda (predsednik);
 - 2) ministarstva nadležnog za poslove zaštite životne sredine, prostornog i urbanističkog planiranja i izgradnje objekata;
 - 3) ministarstva nadležnog za poslove državne uprave i lokalne samouprave;
 - 4) ministarstva nadležnog za informatičko društvo i poslove telekomunikacija i saobraćaja;
 - 5) ministarstva nadležnog za poslove odbrane;
 - 6) ministarstva nadležnog za poslove geologije, rudarstva i energetike;
 - 7) ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede;
 - 8) ministarstva nadležnog za finansije i ekonomiju;
 - 9) organa državne uprave nadležnog za poslove statistike;
 - 10) organa državne uprave nadležnog za poslove hidrometeorologije i seizmologije.

(4) Članovi Saveta NIGP-a imenuju se na rok od četiri godine.

Ovlašćenja Saveta NIGP-a

Član 167

Savet NIGP-a:

- 1) predlaže Vladi subjekte, kriterijume i norme za osnivanje i održavanje NIGP-a, srednjoročni program radova, izvore i način finansiranja NIGP-a i visinu naknade za korišćenje geopodataka NIGP-a;
- 2) određuje odgovornog subjekta za određenu temu NIGP-a;
- 3) usklađuje aktivnosti subjekata NIGP-a;
- 4) vrši kontrolu osnivanja i funkcionisanja NIGP-a;
- 5) donosi poslovnik o svom radu;
- 6) formira radne grupe NIGP-a za obavljanje određenih stručnih poslova;
- 7) izveštava Vladu, subjekte NIGP-a i javnost o aktivnostima vezanim za osnivanje i funkcionisanje NIGP-a.

Glava XII

GEODETSKI RADOVI U INŽENJERSKO-TEHNIČKIM OBLASTIMA

Inženjersko-tehničke oblasti

Član 168

Inženjersko-tehničke oblasti, u smislu ovog zakona, jesu: prostorno planiranje, urbanizam, građevinarstvo, arhitektura, saobraćaj, rudarstvo, energetika, poljoprivreda, vodoprivreda, šumarstvo, mašinstvo, geologija i dr.

Geodetski radovi u inženjersko-tehničkim oblastima

Član 169

(1) Geodetski radovi u inženjersko-tehničkim oblastima, u smislu ovog zakona, jesu izrada tehničke dokumentacije, izvođenje i stručni nadzor nad izvođenjem geodetskih radova u inženjersko-tehničkim oblastima za koje je predviđena izrada tehničke dokumentacije.

(2) Tehnička dokumentacija za izvođenje geodetskih radova izrađuje se saglasno vrsti tehničke dokumentacije u inženjersko-tehničkoj oblasti.

(3) Izvođenje geodetskih radova u inženjersko-tehničkim oblastima jeste:

- 1) izrada geodetskih podloga za potrebe raznih vrsta projekata u inženjersko-tehničkim oblastima;
- 2) geodetsko merenje u toku realizacije projekta;
- 3) geodetsko merenje izvedenog stanja;
- 4) geodetsko merenje u cilju osmatranja tla i objekata u toku građenja i upotrebe.

Geodetske podloge

Član 170

(1) Geodetske podloge iz člana 169. stav 3. tačka 1) ovog zakona su:

- 1) digitalni topografski planovi;
- 2) digitalni ortofoto planovi;
- 3) digitalni model terena;
- 4) digitalne podloge zahtevanog sadržaja.

(2) Pored geodetskih podloga iz stava 1. ovog člana, za potrebe raznih vrsta projekata u inženjersko-tehničkim oblastima, koriste se i izvodi iz baze podataka katastarsko-informacionog sistema (katastarski plan, katastarski plan vodova, osnovna državna karta i ostale karte).

Uslovi i nadležnosti

Član 171

(1) Izradu tehničke dokumentacije i izvođenje radova iz člana 169. stav 3. tačka 1) ovog zakona obavlja geodetska organizacija.

(2) Izradu tehničke dokumentacije, izvođenje radova na osnovu tehničke dokumentacije i stručni nadzor nad izvođenjem geodetskih radova iz člana 169. stav 3. tač. 2) do 4) ovog zakona obavlja privredno društvo, drugo pravno lice i radnja koje je registrovano kod nadležnog organa za tu vrstu radova i ima najmanje jednog zaposlenog geodetske struke sa odgovarajućom licencom Inženjerske komore Srbije.

(3) Stručni nadzor nad izvođenjem radova iz člana 169. stav 3. tačka 1) ovog zakona i overu geodetskih podloga vrši Zavod.

(4) Izvode iz baze podataka katastarsko-informacionog sistema izdaje i overava Zavod.

Glava XIII

ČUVANJE, UVID, IZDAVANJE I NAKNADA ZA KORIŠĆENJE PODATAKA I PRUŽANJE USLUGA

Čuvanje podataka

Član 172

Originalne i periodične kopije baza podataka osnovnih geodetskih radova, katastra nepokretnosti, katastra vodova, topografsko-kartografske baze, kao i dokumentaciju u analognom obliku, čuva Zavod.

Uvid i izdavanje podataka

Član 173

(1) Uvid u podatke geodetsko-katastarskog informacionog sistema i dokumentaciju u analognom obliku, može se izvršiti neposredno u prostorijama Zavoda ili putem interneta.

(2) Iz geodetsko-katastarskog informacionog sistema i dokumentacije u analognom obliku izdaju se podaci, uverenja, potvrde, izveštaji i isprave u propisanoj formi.

(3) List nepokretnosti iz člana 72. stav 3. ovog zakona izdaje se imaoću prava, licu koje dokaže pravni interes i državnom organu za vođenje postupka pokrenutog po službenoj dužnosti iz njegove nadležnosti.

(4) Prepisi i kopije originalnih podataka premera mogu se izdavati državnim organima, organima teritorijalne autonomije i lokalne samouprave i geodetskim organizacijama.

Naknada za korišćenje geodetsko-katastarskih podataka i pružanje usluga Zavoda

Član 174

(1) Za korišćenje podataka i za usluge koje pruža Zavod, plaća se naknada.

(2) Visinu naknade za korišćenje podataka i pružanja usluga iz stava 1. ovog člana utvrđuje Vlada na osnovu: vrste i vrednosti podataka, vrednosti nepokretnosti, troškova prikupljanja podataka i utvrđivanja nastalih promena na nepokretnosti, troškova obrade i provođenja podataka u bazi geodetsko-katastarskih podataka, troškova arhiviranja i čuvanja podataka, troškova održavanja baze geodetsko-katastarskih podataka i upisa prava u katastar nepokretnosti.

- (3) Pod uslugama Zavoda smatraju se terenski i kancelarijski radovi iz delokruga Zavoda.
- (4) Sredstva od naknada iz stava 1. ovog člana koje ostvari Zavod prihod su budžeta Republike Srbije i koriste se za rad i primanja zaposlenih i opremanje Zavoda.
- (5) Izuzetno od stava 1. ovog člana, u cilju izrade, odnosno izmene planskog dokumenta, na zahtev jedinice lokalne samouprave, autonomne pokrajine ili ministarstva, izdaju se bez naknade kopije postojećih topografskih, katastarskih planova, katastarskih planova vodova, odnosno njihove digitalne kopije i digitalni ortofoto.

Obveznik naknade za korišćenje podataka i pružanje usluga

Član 175

- (1) Obveznik naknade za korišćenje podataka je podnosilac zahteva.
- (2) Obveznik naknade za pružanje usluga (po zahtevu ili po službenoj dužnosti) je podnosilac zahteva, odnosno lice u čiju se korist provodi promena.

Glava XIV

INSPEKCIJSKI NADZOR

Nadležnost i ovlašćenje

Član 176

- (1) Inspeksijski nadzor je nadzor nad radom geodetske organizacije.
- (2) Inspeksijski nadzor vrši Zavod preko inspektora.
- (3) U vršenju inspeksijskog nadzora inspektor proverava da li:
- 1) geodetska organizacija, koja izvodi geodetske radove, odnosno izrađuje tehničku dokumentaciju, ispunjava propisane uslove;
 - 2) lice koje izvodi radove, ispunjava propisane uslove;
 - 3) su izvršeni radovi u skladu sa zakonom i propisanim standardima, tehničkim normativima i normama kvaliteta;
 - 4) geodetska organizacija vodi dnevnik radova na propisan način;
 - 5) je geodetska organizacija otklonila utvrđene nedostatke u određenom roku.

(4) Nadzor se obavlja u prostorijama geodetske organizacije ili na terenu u toku izvođenja geodetskih radova.

Ovlašćenja inspektora

Član 177

(1) U vršenju nadzora inspektor je ovlašćen da:

1) odredi rok za otklanjanje utvrđene nepravilnosti, ako utvrdi da geodetska organizacija ne ispunjava propisane uslove za izvođenje geodetskih radova ili izradu tehničke dokumentacije, a ako se nepravilnost u ostavljenom roku ne otkloni zabrani dalje izvođenje radova;

2) zabrani dalje izvođenje radova, ako utvrdi da lice koje izvodi radove ne ispunjava propisane uslove;

3) naloži preduzimanje mera za otklanjanje uočenih nedostataka, ako utvrdi da izvršeni radovi ne odgovaraju propisima, standardima, tehničkim normativima i normama kvaliteta, a ako se ove mere u utvrđenom roku ne preduzmu, obustavi radove;

4) preduzima druge mere utvrđene zakonom.

(2) Za zabranu izvođenja i obustavu radova iz stava 1. ovog člana inspektor donosi rešenje.

(3) Protiv rešenja inspektora može se izjaviti žalba, u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.

(4) Žalba izjavljena protiv rešenja inspektora ne zadržava izvršenje rešenja.

Dužnosti inspektora

Član 178

(1) Kad u postupku vršenja nadzora inspektor utvrdi da su se stekli uslovi za oduzimanje licence geodetskoj organizaciji, dužan je da Zavodu predloži oduzimanje licence za rad geodetske organizacije i geodetsku licencu odgovornom licu u skladu sa čl. 19. i 20. ovog zakona.

(2) Inspektor pokreće prekršajni postupak za radnje koje su ovim zakonom propisane kao prekršaj.

Lice koje vrši inspekcijski nadzor**Član 179**

Poslove inspektora u inspekcijskom nadzoru može da obavlja lice geodetske struke sa diplomskim akademskim studijama - master, specijalističkim akademskim studijama, odnosno sa osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, položenim državnim stručnim ispitom i radnim iskustvom od najmanje sedam godina u struci.

**Glava XV
SUDSKA ZAŠTITA****Upravni spor****Član 180**

(1) Protiv drugostepenih rešenja donetih u skladu sa odredbama ovog zakona može se voditi upravni spor.

(2) Kada se upravni spor vodi protiv drugostepenog rešenja donetog u postupku osnivanja ili obnove katastra nepokretnosti, osnivanja katastra vodova, kao i njihovog održavanja, Zavod po službenoj dužnosti na nepokretnosti, odnosno vodu upisuje zabeležbu radi činjenja vidljivim da je upravni spor pokrenut.

**Glava XVI
OVLAŠĆENJE ZA DONOŠENJE PODZAKONSKIH AKATA****Član 181**

Direktor Zavoda propisuje:

- 1) sadržinu i način rada kod izrade i kontrole tehničke dokumentacije za izvođenje geodetskih radova i vršenje stručnog nadzora;
- 2) sadržinu i način vođenja dnevnika radova;
- 3) izdavanje i oduzimanje ovlašćenja za snimanje iz vazdušnog prostora teritorije Republike Srbije;
- 4) dobijanje i prestanak važenja licence za rad geodetske organizacije, geodetske licence, vođenje evidencije o licencama, sadržaj i oblik pečata, geodetske licence i legitimacije za identifikaciju;
- 5) tehničke normative, metode i način rada kod izvođenja osnovnih geodetskih radova;

- 6) tehničke normative, metode i način rada koji se primenjuju u katastarskom premeru;
- 7) način i postupak katastarskog klasiranja i bonitiranja zemljišta;
- 8) tehničke normative, metode i način rada kod osnivanja, obnove i održavanja katastra nepokretnosti;
- 9) način i postupak utvrđivanja kućnih brojeva, označavanja zgrada brojevima i označavanja naziva naseljenih mesta, ulica i trgova (adresni registar);
- 10) tehničke normative, metode i način rada kod premera, osnivanja i održavanja katastra vodova;
- 11) sadržaj, formiranje i održavanje geodetsko-katastarskog informacionog sistema;
- 12) način čuvanja, uvida i izdavanja podataka, kao i način, uslove i kriterijume korišćenja sredstava za rad i primanja zaposlenih i opremanje Zavoda;
- 13) tehničke normative, metode i način rada kod topografskog premera, sadržinu, oblik i razmeru topografsko-kartografskih proizvoda i postupak izdavanja kartografskih publikacija;
- 14) tehničke normative, metode i način rada kod premera državne granice, sadržaj i način vođenja registra državne granice;
- 15) bliže kriterijume, postupak, način i metodologiju za procenu vrednosti nepokretnosti;
- 16) način izrade i sadržinu geodetskih podloga u inženjersko-tehničkim oblastima;
- 17) druge tehničke normative, metode i način rada u oblasti državnog premera i katastra nepokretnosti i vodova.

Glava XVII

KAZNENE ODREDBE

Prekršaji

Član 182

(1) Novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj geodetska organizacija koja ima svojstvo pravnog lica, ako:

- 1) ne obavlja geodetske radove na osnovu podataka preuzetih iz geodetsko-katastarskog informacionog sistema (član 18. stav 1. tačka 1));

2) ne izvodi geodetske radove u skladu sa ovim zakonom, drugim propisima, standardima i tehničkim normativima (član 18. stav 1. tačka 2)).

(2) Novčanom kaznom od 50.000 do 500.000 dinara kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana preduzetnik-osnivač geodetske organizacije koja nema svojstvo pravnog lica.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u geodetskoj organizaciji, novčanom kaznom od 30.000 do 50.000 dinara.

Član 183

(1) Novčanom kaznom od 50.000 do 500.000 dinara kazniće se za prekršaj geodetska organizacija koja ima svojstvo pravnog lica, ako:

1) izvodi geodetske radove, a ne ispunjava propisane uslove za rad (član 13);

2) ne prijavi početak izvođenja radova [član 18. stav 1. tačka 3)];

3) ne otkloni u određenom roku utvrđene nepravilnosti u postupku pregleda i prijema radova i u postupku vršenja nadzora [član 18. stav 1. tačka 4)];

4) ne prijavi Zavodu promenu sedišta, naziva i svaku drugu promenu koja je od značaja za njen rad, u roku od 15 dana od dana nastale promene [čl. 18. stav 1. tačka 5)];

5) ne dostavi elaborat o izvršenim radovima, odnosno zapisnik o izvršenom uviđaju u postupku održavanja katastarskog premera, održavanja premera vodova i osnivanja katastra nepokretnosti u utvrđenom roku [član 18. stav 1. tačka 6)];

6) ne istakne raspored radnog vremena i vremena predviđenog za rad sa strankama i ne pridržava ga se [član 18. stav 1. tačka 7)];

7) naknadu za pružanje usluga ne naplaćuje u skladu sa propisanom [član 18. stav 1. tačka 8)];

8) koristi geodetski instrument za izvođenje geodetskih radova bez dokumenta o njegovoj ispravnosti [član 18. stav 1. tačka 9)];

9) ne vodi evidenciju primljenih zahteva stranaka [član 18. stav 2. tačka 1)];

10) odbije zahtev stranke bez opravdanog razloga [član 18. stav 2. tačka 2)];

11) ne obavesti Zavod o sprečenosti obavljanja poslova koja traje duže od jednog meseca, u roku od tri dana od dana nastanka razloga sprečenosti [član 18. stav 2. tačka 3)].

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u geodetskoj organizaciji koja ima svojstvo pravnog lica, novčanom kaznom od 25.000 do 50.000 dinara.

(3) Novčanom kaznom od 30.000 do 250.000 dinara kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana preduzetnik-osnivač geodetske organizacije koja nema svojstvo pravnog lica.

Član 184

(1) Pravno lice kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 30.000 do 250.000 dinara, ako:

- 1) ne dozvoli pristup nepokretnostima licima koja rade na poslovima državnog premera i katastra nepokretnosti (član 46. stav 1);
- 2) ne obeleži na propisan način vidnim i trajnim međnim belegama granične tačke parcele (član 49. stav 1);
- 3) ne prijavi u propisanom roku nastalu promenu na nepokretnosti (član 117. stav 1);
- 4) ne obavesti u propisanom roku Zavod o izvođenju građevinskih ili drugih radova koji mogu oštetiti ili uništiti geodetsku belegu ili smanjiti mogućnost njenog korišćenja (član 120. stav 1);
- 5) ne obavesti u propisanom roku Zavod o svakom oštećenju, uništenju, pomeranju ili izmeštanju geodetsku belega (član 120. stav 3);
- 6) ne omogući korišćenje dokumentacije o vodovima kojim raspolaže (član 138. stav 2);
- 7) ne prijavi u propisanom roku nastalu promenu na vodu (član 147. stav 1);
- 8) podzemne vodove zatrpa pre nego što se izvrši njihovo geodetsko merenje (član 147. stav 4);

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu, novčanom kaznom od 15.000 do 30.000 dinara.

(3) Preduzetnik - osnivač radnje kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana, novčanom kaznom od 20.000 do 100.000 dinara.

Član 185

Fizičko lice - imalac prava na nepokretnosti kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara, ako:

- 1) ne dozvoli pristup nepokretnostima licima koja rade na poslovima državnog premera i katastra nepokretnosti (član 46. stav 1);
- 2) ne obeleži na propisan način vidnim i trajnim međnim belegama granične tačke parcele (član 49. stav 1);
- 3) ne prijavi u propisanom roku nastalu promenu na nepokretnosti (član 117. stav 1);
- 4) ne obavesti u propisanom roku Zavod o izvođenju građevinskih ili drugih radova koji mogu oštetiti ili uništiti belegu ili smanjiti mogućnost njenog korišćenja (član 120. stav 1);
- 5) ne obavesti u propisanom roku Zavod o svakom oštećenju, uništenju, pomeranju ili izmeštanju belega (član 120. stav 3).

Član 186

Fizičko lice kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara, ako za potrebe geodetske organizacije obavlja geodetske radove, a nije zaposleno u geodetskoj organizaciji.

Glava XVIII

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Završetak započetih postupaka

Član 187

(1) Postupak izrade ili obrazovanja katastra nepokretnosti koji je započet za deo ili za celu katastarsku opštinu, a nije završen do dana stupanja na snagu ovog zakona završiće se po odredbama Zakona o državnom premeru i katastru i upisima prava na nepokretnostima ("Službeni glasnik RS", br. 83/92, 53/93, 67/93, 48/94, 12/96, 15/96, 34/01, 25/02 i 101/05).

(2) Obnove premera koje nisu stupile na snagu i neprovedene komasacije za koje nije otpočeo postupak izrade katastra nepokretnosti na delu ili celoj katastarskoj opštini iz stava 1. ovog člana, mogu se smatrati katastarskim, odnosno komasacionim premerom i koristiti za osnivanje katastra nepokretnosti u skladu sa odredbama ovog zakona.

Naknada za promenu namene poljoprivrednog zemljišta u postupku osnivanja i obnove katastra nepokretnosti

Član 188

(1) Upisi podataka o stvarnim pravima na nepokretnostima i načinu korišćenja zemljišta, utvrđeni u postupku osnivanja ili obnove katastra nepokretnosti, vršiće se nezavisno od toga da li

postoji dokaz da su izmirene obaveze u pogledu naknade zbog promene namene poljoprivrednog zemljišta.

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana, komisija za izlaganje obavestiće državni organ nadležan za poslove poljoprivrede.

Prestanak važenja katastra zemljišta, zemljišne knjige, knjige tapija, intabulacione knjige, knjige prodatih društvenih stanova sa hipotekom

Član 189

U katastarskoj opštini ili njenom delu za koju je osnovan katastar nepokretnosti u skladu sa odredbama ovog zakona, danom početka njegove primene, prestaje da važi katastar zemljišta, kao i zemljišna knjiga, knjiga tapija, intabulaciona knjiga i knjiga prodatih društvenih stanova sa hipotekom, ako ove knjige postoje u vreme osnivanja katastra nepokretnosti u toj katastarskoj opštini.

Usklađivanje ovlašćenja za projektovanje, rukovođenje, stručni nadzor i izvođenje radova

Član 190

Usklađivanje ovlašćenja za projektovanje, rukovođenje i stručni nadzor koja je izdao Zavod po propisima koji su bili na snazi do dana početka primene ovog zakona, izvršiće Zavod i izdati odgovarajuću licencu i pečat prema odredbama ovog zakona.

Korišćenje postojećeg premera i katastra zemljišta

Član 191

Do dana osnivanja katastra nepokretnosti koristiće se i održavati postojeći premer i katastar zemljišta shodno Zakonu o premeru i katastru zemljišta ("Službeni glasnik SRS", br. 11/76, 27/77, 21/78 i 24/84).

Prelazak na geodetsko-katastarski informacioni sistem

Član 192

(1) Do dana osnivanja geodetsko-katastarskog informacionog sistema način prikupljanja, obrada i korišćenje podataka o nepokretnostima i pravima na njima, podataka o vodovima, uređenju zemljišta, dokumentacionim fondovima (geodetske mreže, planovi i karte i sl.) i drugih podataka iz oblasti geodetske delatnosti od interesa za Republiku Srbiju, obezbediće se u postojećem geodetskom informacionom sistemu, a čuvanje, korišćenje i izdavanje geodetsko katastarskih podataka u analognom obliku, vršiće se u skladu sa Uredbom o načinu čuvanja, korišćenja i razgledanja podataka premera, katastra zemljišta, katastra nepokretnosti i vodova ("Službeni glasnik RS", broj 42/03).

(2) Katastarski planovi, katastarski planovi vodova i karte u analognom obliku korišćiće se do dana formiranja baza podataka za to područje.

Prelazak na novi prostorni referentni sistem

Član 193

(1) Prelazak na ETRS 89 u Republici Srbiji počće najkasnije 1. januara 2011. godine.

(2) Do prelaska na ETRS 89 i UTM projekciju, položaj tačaka se izražava dvodimenzionalnim koordinatama u postojećim projekcijama (Gaus-Kriggerova, stereografska i Zoldnerova projekcija).

Prelazak na novi gravimetrijski referentni sistem

Član 194

Do primene referentnog sistema iz člana 36. ovog zakona korišćiće se sistem međunarodne gravimetrijske standardne mreže IGSN 71 (*International Gravity Standardization Network 1971*).

Rok za usklađivanje poslovanja geodetske organizacije

Član 195

(1) Geodetska organizacija koja je registrovana do dana stupanja na snagu ovog zakona, dužna je da uskladi svoje poslovanje sa uslovima propisanim ovim zakonom u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, a u protivnom Zavod će joj poništiti rešenje o ispunjenosti uslova za rad i brisaće je iz evidencije geodetskih organizacija.

(2) Ovlašćenja za snimanje iz vazduha za potrebe premera zemljišta, izdata do dana stupanja na snagu ovog zakona, moraju se usaglasiti sa odredbama ovog zakona u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Rok za imenovanje članova Saveta NIGP-a i osnivanje NIGP-a

Član 196

(1) Članove Saveta NIGP-a Vlada će imenovati najkasnije u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Osnivanje NIGP-a počće najkasnije u roku od šest meseci od dana imenovanja članova Saveta NIGP-a.

Prestanak Privrednog društva za kartografiju "Geokarta"

Član 197

(1) Privredno društvo za kartografiju "Geokarta" d.o.o. Beograd prestaje 30. septembra 2009. godine.

(2) 1. oktobra 2009. godine Zavod će preuzeti zaposlene i postavljena lica iz Privrednog društva za kartografiju "Geokarta" d.o.o. Beograd, kao i prava, obaveze, poslovni prostor, opremu, sredstva za rad, predmete, arhivu i drugi registraturni materijal, novčana i druga sredstva, sa bilansnim stanjem na dan 30. septembra 2009. godine.

Podzakonska akta**Član 198**

(1) Podzakonska akta iz člana 181. tač. 3), 4), 8), 9), 11), 12) i 14) ovog zakona doneće se u roku od jedne godine, a ostala podzakonska akta iz člana 181. ovog zakona u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Zavod će uskladiti pravilnik o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta sa odredbama člana 197. ovog zakona do 30. septembra 2009. godine, a sa ostalim odredbama ovog zakona - do 31. decembra 2009. godine.

(3) Do donošenja podzakonskih akata iz stava 1. ovog člana, primenjivaće se podzakonski akti koji su važili na dan stupanja na snagu ovog zakona, a koji nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Prestanak važenja zakona i podzakonskih akata i odložena primena pojedinih odredaba**Član 199**

(1) Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o državnom premeru i katastru i upisima prava na nepokretnostima ("Službeni glasnik RS", br. 83/92, 53/93, 67/93, 48/94, 12/96, 15/96, 34/01, 25/02 i 101/05), osim odredaba čl. 67. stav 1. i 105. stav 3, koje prestaju da važe danom početka primene člana 11. stav 1. tačka 2) ovog zakona.

(2) Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi odredba člana 75. stav 1. Zakona o odbrani ("Službeni list SRJ", br. 43/94, 11/95, 28/96, 44/99 i 3/02) u delu koji se odnosi na davanje ovlašćenja za potrebe premera zemljišta.

(3) Odredba člana 11. stav 1. tačka 2) ovog zakona primenjivaće se od 1. januara 2010. godine.

(4) Odredbe člana 72. ovog zakona primenjivaće se od 1. juna 2010. godine.

(5) Odredbe čl. 149. do 152. ovog zakona primenjivaće se od 1. januara 2011. godine.

(6) Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe odredbe čl. 4. do 13. Uredbe o postupku za izdavanje odobrenja za snimanje iz vazduha teritorije Savezne Republike Jugoslavije i za izdavanje kartografskih i drugih publikacija ("Službeni list SRJ", broj 54/94).

Stupanje na snagu zakona

Član 200

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".